

de **Werkgever**

JAARGANG 8 OKTOBER 2015 NR. 14

MAGAZINE VAN DE VERENIGING SURINAAMS BEDRIJFSLEVEN

DUURZAME ONTWIKKELING

65 Jaar **VSB**

RISK

ASSURIA BEDRIJFSVERZEKERINGEN

GOED VERZEKERD TEGEN ONDERNEMERSRISICO'S!

Voor uw onderneming is continuïteit essentieel. Risico's die deze continuïteit in gevaar brengen, moeten dus tot het minimum beperkt worden. Veel van deze gevaren zoals brand, aansprakelijkheid, uitval van personeel of machinery kunt u niet geheel uitsluiten. Zorg daarom dat u goed verzekerd bent.

Assuria heeft een speciale afdeling Corporate & Special Accounts. Onze getrainde experts helpen u stapsgewijs uw ondernemersrisico's in kaart te brengen en de juiste verzekeringen te vinden.

NEEM CONTACT MET ONS OP

Neem contact met ons op voor vrijblijvend advies via het telefoonnummer 473400, ext. 233, 250,418 of 443 of email corporate.specialaccounts@assuria.sr.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
IMPLEMENTATIE VAN DE DUURZAME ONTWIKKELINGSAGENDA IN EEN CRISISPERIODE: EEN GROTE UITDAGING	6
DUURZAAMHEID GEEN SYMBOOLPOLITIEK BIJ STAATSOLIE	10
ARBEID EN DUURZAME ONTWIKKELING	13
PRODUCTIVITEITSVERHOOGING : WAAROM IS DAT NOODZAKELIJK ?	17
DE 5 VALKUILEN VAN DE SURINAAMSE ONDERNEMERS	22
BUSINESS GIVING BACK : DUURZAAM ONDERNEMEN EN HET (HOGER) ONDERWIJS IN SURINAME	25
DE ROL VAN HET POLYTECHNISCH COLLEGE (PTC) IN DE DUURZAME ONTWIKKELING VAN SURINAME	28
THE POST-2015 DEVELOPMENT AGENDA AND ITS IMPACT ON BUSINESS	31
DE ONDERNEMER MOET HET ZELF DOEN : SURINAME ALCOHOLIC BEVERAGES N.V. EN DUURZAAMHEID	36
GO GREEN INITIATIEF VAN INTEGRA PORT SERVICES N.V / DP WORLD PARAMARIBO	39
STIVASUR : STICHTING VERANTWOORD ALCOHOLGEBRUIK SURINAME	42
WATER, VOLDOENDE BETROUWBAAR WATER, BASISVOORWAARDE VOOR DUURZAME ONTWIKKELING	44
ECONOMISCHE IMPACT STUDIES : "METEN IS WETEN"	46
GEZOND PERSONEEL : EEN BELANGRIJKE BOUWSTEEN VOOR DUURZAAM ONDERNEMEN	48
MAATSCHAPPELIJKE INFORMATIEVOORZIENING : LEVEN ALS DIGITALE BURGER	50

10

17

44

DE VERENIGING SURINAAMS BEDRIJFSLEVEN IS DE GROOTSTE WERKGEVERSORGANISATIE VAN SURINAME EN VERTEGENWOORDIGT TIENSECTOREN VAN DE ECONOMIE. ZIJ BEHARTIGT DE COLLECTIEVE BELANGEN VAN HET BEDRIJFSLEVEN.

COLOFON
REDAKTIE STEVEN MAC ANDREW
FOTOGRAFIE VSB, STAATSOLIE, SWM, PTC
ADVERTENTIES EN CORRECTIE NATASJA ROBLES
COVER & OPMAAK RICK CHIN DRUK LEO VICTOR N.V.

REDAKTIEADRES
VSB BUREAU PRINS HENDRIKSTRAAT 18 POBOX 111
PARAMARIBO SURINAME TEL: (597) 475286/475287
E-MAIL: VSBSTIA@SR.NET WWW.VSBSTIA.ORG

DUURZAME ONTWIKKELING BEGINT AL OP DE WERKVLOER

WINNAAR

VAN DE EERSTE VSB CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY (CSR)
PEOPLE AND PLANET AWARD, STAATSOLIE SURINAME N.V

Congratulations!

Voorwoord

Deze editie van de Werkgever staat wederom in het teken van duurzame ontwikkeling en relevante thema's, zoals Corporate Social Responsibility (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) en Duurzaamheid. Duurzame ontwikkeling en andere relevante begrippen en thema's zult u in de komende 15 jaren steeds vaker horen, omdat de wereld zich op 25 september heeft gecommitteerd aan het realiseren van 17 duurzame ontwikkelingsdoelen. Het was derhalve noodzakelijk om in dit nummer even weer de aangenomen ontwikkelingsdoelen en wat uitdagingen te belichten, maar ook om concreet aan te geven welke het meest relevant zijn voor werkgevers. De International Organization of Employers (IOE), die wereldwijd erkend wordt als de internationale stem van werkgevers was bereid om middels een bijdrage aan Surinaamse werkgevers de noodzakelijke informatie op dit stuk te verschaffen.

Corporate Social Responsibility is een kernwaarde van de VSB en op 25 maart van dit jaar organiseerde de VSB daarom haar eerste VSB CSR Award Gala. In deze editie geeft de eerste winnaar van de VSB Corporate Social Responsibility (CSR) People and Planet Award, Staatsolie Suriname N.V., informatie over haar activiteiten op het gebied van duurzaamheid. Ook andere bedrijven in Suriname zijn heel goed bezig op het gebied van CSR en duurzaamheid en dit keer belichten wij de activiteiten van DP World Paramaribo en SAB N.V. De oprichting van STIVASUR komt in deze editie ook aan de orde, omdat het een prachtig voorbeeld is van samenwerking van bedrijven op CSR gebied om gezamenlijk een aantal doelen te bewerkstelligen.

Duurzame ontwikkeling gaat hand in hand met onderwijs. Het opleidingsniveau van de bevolking is cruciaal voor het realiseren van ontwikkeling en dus ook duurzame ontwikkeling. Hoger onderwijs, inclusief hoger technisch onderwijs en de rol van het bedrijfsleven komen in deze editie dan ook aan de orde in de context van CSR en duurzame ontwikkeling. De dringende noodzaak van productiviteitsverhoging, economische impact studies, de rol van de factor arbeid in duurzame ontwikkeling, het bedrijfsleven en de digitale burger en het belang van gezond personeel zijn ook belangrijke onderwerpen, waarop het bedrijfsleven zich zal moeten richten, wil zij haar rol als drijver van economische groei, hetgeen noodzakelijk is voor duurzame ontwikkeling, waar blijven maken nu en in de toekomst.

Water en wel gezond water is een pure noodzaak voor een ieder, want het menselijk lichaam bestaat voor ongeveer 55 - 75% uit water. De N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (SWM) zorgt al jaren voor de distributie van gezond water, hetgeen vaak genoeg over het hoofd wordt gezien. In deze editie geeft de SWM haar visie omtrent water en duurzame ontwikkeling.

Steven Mac Andrew
Directeur VSB

EEN GROTE UITDAGING VOOR CARICOM EN SURINAME

IMPLEMENTATIE DUURZAME ONTWIKKELINGSAGENDA

In de periode 25 – 27 september 2015 vond in New York, United States of America, de belangrijke UN-vergadering plaats, waar regeringsleiders en andere vertegenwoordigers van landen overgingen tot de adoptie van de 17 Sustainable Development Goals (SDGs), die in de komende 15 jaren wereldwijd geïmplementeerd zullen moeten worden. Een lang ontwikkelings- en onderhandelingsproces voor wat betreft de SDGs kwam hiermee ten einde. Tegelijkertijd werd het signaal gegeven voor een lang en intensief implementatieproces.

STEVEN MAC ANDREW, DIRECTEUR VSB

TRANSFORMING OUR WORLD

Het document waarin de Sustainable Development Goals zijn vervat heet “Transforming our world : the 2030 Agenda for Sustainable Development”. De implementatie van deze 17 SDGs zal zeker geen eenvoudige taak zijn, want in totaal moeten 169 targets gehaald worden in de komende 15 jaren, dus tegen het einde van 2030. Uiteraard is het uitgangspunt van landen heel divers en hebben velen middels de implementatie van de Millennium Development Goals (MDGs) al goede progressie geboekt voor wat betreft ontwikkeling, maar de agenda blijft een zeer ambitieuze.

Echter, het is ook een zeer noodzakelijke agenda, want de wereld als geheel staat voor grote uitdagingen voor wat betreft ontwikkeling en slechts doelgerichte actie zal resultaat opleveren en wel voor een ieder. In de preambule van Transforming our world

staat derhalve, dat “*this Agenda is a plan of action for people, planet and prosperity. It also seeks to strengthen universal peace in larger freedom. We recognise that eradicating poverty in all its forms and dimensions, including extreme poverty, is the greatest global challenge and an indispensable requirement for sustainable development. All countries and all stakeholders, acting in collaborative partnership, will implement this plan. We are resolved to free the human race from the tyranny of poverty and want and to heal and secure our planet. We are determined to take the bold and transformative steps which are urgently needed to shift the world onto a sustainable and resilient path. As we embark on this collective journey, we pledge that no one will be left behind. The 17 Sustainable Development Goals and 169 targets which we are announcing today demonstrate the scale and ambition of this new universal Agenda. They seek to build on the Millennium Development Goals and complete what these did not achieve. They seek to realize the human rights of all and to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls. They are integrated and indivisible and balance the three dimensions of sustainable development: the economic, social and environmental.*”

FINANCIERING VAN DE SDGs

De ontwikkeling en adoptie van de duurzame ontwikkelingsagenda hebben vele vragen opgeroepen en de wereldgemeenschap is nog steeds het antwoord schuldig op enkele heel cruciale vragen, waaronder wie gaat wat doen ? Wie gaat het allemaal bekostigen, beter gezegd, wie gaat de ontwikkelingsagenda financieren ? Deze vragen zijn nog steeds grotendeels onbeantwoord gebleven, maar het is duidelijk, dat de implementatie en financiering van de ontwikkelings-

doelen niet op de schouder van een organisatie, dus de United Nations Secretariat zal kunnen rusten. Op verschillende momenten is er derhalve geweest op de noodzaak voor national ownership, hetgeen erop neerkomt dat op nationaal niveau alle relevante stakeholders gemobiliseerd moeten worden om te helpen bijdragen aan het bereiken van duurzame ontwikkeling. Uiteraard is hierbij een leidende rol weggelegd voor overheden, aangezien die zich hebben geëngagementeerd aan het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelen. Echter, duurzame ontwikkeling moet een ieder ten goede komen, dus ook een ieder moet betrokken worden om te helpen de duurzame ontwikkelingsdoelen te realiseren. Naast national ownership is er ook vaker geweest op het gebruik van domestic resources om de ontwikkelingsdoelen te financieren.

In de Addis Ababa Action Agenda van de Third International Conference on Financing for Development, welke op 13 – 16 juli 2015 in Ethiopie werd gehouden, staat ondermeer : *“for all countries, public policies and the mobilization and effective use of domestic resources, underscored by the principle of national ownership, are central to our common pursuit of sustainable development, including achieving the sustainable development goals. Building on the considerable achievements in many countries since Monterrey, we remain committed to further strengthening the mobilization and effective use of domestic resources. We recognize that domestic resources are first and foremost generated by economic growth, supported by an enabling environment at all levels. Sound social, environmental and economic policies, including countercyclical fiscal policies, adequate fiscal space, good governance at all levels, and democratic and transparent institutions responsive to the needs of the people are necessary to achieve our goals. We will strengthen our domestic enabling environments, including the rule of law, and combat corruption at all levels and in all its forms. Civil society, independent media, and other non-State actors also play important roles.”*

FINANCIERING SDGs EEN ISSUE VOOR CARICOM

Hoewel deze passage van de Addis Ababa Action Agenda vele valide punten bevat, zoals effectief gebruik van domestic resources, de noodzaak van economische groei en een gunstig klimaat op alle niveaus, goed bestuur en democratische en transparante instituten, moet direct opgemerkt worden, dat ertoe op domestic resources op dit moment ervoor zal zorgen, dat vele CARICOM lidlanden mogelijkwijs een valse start zullen maken voor betreft de im-

plementatie van de duurzame ontwikkelingsagenda, omdat de meeste landen momenteel worstelen met financieel-economische problemen en middenin zitten in het proces van de uitvoering van aanpassingsprogramma's, voorgeschreven door de International Monetary Fund (IMF) en World Bank, zoals in het geval van Jamaica of een “home grown” programma, zoals in Barbados. Tijdens de Forty-Fifth Annual Meeting van de Board of Governors van de Caribbean Development Bank (CDB), welke gehouden is geworden in St. Kitts op 20 – 21 mei 2015 citeerde de Minister van Financien van Barbados, Zijne Excellentie Christopher Sinckler nog het IMF, welke had toegegeven, dat *“CARICOM States exhibit extreme versions of long-term low growth, high debt, significant vulnerabilities and limited resilience to shocks which set them apart from other Middle income countries.”* De Minister van Financien van Barbados gaf voorts aan, dat *“this observation highlights not only the inherent challenges associated with Caribbean Small States but points to the need for more flexible and appropriate financing mechanisms to facilitate our sustainable development agenda.”*

Ook de Regeringsleiders van CARICOM hebben zich tijdens de Thirty-sixth Regular Meeting van de Conference of Heads, welke op 2 – 4 juli 2015 in Barbados werd gehouden, uitgelaten in dergelijke bewoordingen. In de communiqué, welke na de meeting is uitgegeven staat *“Heads of Government were of the view that a negotiated and agreed outcome at the first of the conferences, the Third International Conference on Financing for Development (FFD3) in Addis Ababa in July, should contribute to, and support the implementation of the Post-2015 Development Agenda. In that regard, Heads of Government looked forward to the identification of the financial resources, including new resources, required to assist developing countries in addressing their major development challenges, including those which will arise from implementation of Post-2015 Development Agenda and the SAMOA Pathway, trade liberalisation, global environmental degradation, including climate change and global security issues.”* Het komt erop neer, dat de Caribische Gemeenschap onvoldoende in staat is om zelfstandig haar duurzame ontwikkeling te financieren. Het financieel onvermogen van de Caribische Gemeenschap is niets nieuws, omdat al eerder is gebleken, dat CARICOM zelfs haar eigen regional integratieproces niet kon financieren. De CARICOM Single Market en Economy (CSME) is daarom nog steeds onvoltooid, alhoewel landen wel de verplichting hebben zich te houden aan het

Herziene Verdrag van Chaguaramas op basis van het Pacta Sunt Servanda principe.

GOEDE TIJDEN, SLECHTE TIJDEN

Suriname is financieel - economisch gezien een vreemde eend in de rij binnen CARICOM, omdat Suriname in de afgelopen jaren juist een goede economische groei heeft meegemaakt als gevolg van het feit, dat ons land, gelet op de aard van onze economie, flink profiteerde van de supercyclus van grondstoffen. Voorts heeft Suriname in vergelijking met andere CARICOM landen ook nog een lage Staatsschuld, ondanks het feit, dat de schuld in de afgelopen vijf jaren vrij fors is toegenomen. Wat Suriname wel gemeen heeft met andere CARICOM lidlanden is de te fragiele economische basis, waardoor het land zeer kwetsbaar blijft voor wat betreft ontwikkelingen op de wereldmarkt. Lage prijzen voor grondstoffen hebben onmiddellijk een impact, omdat de Staat direct minder middelen ter beschikking heeft. Dit is ook nu weer het geval. Echter is de situatie in grote mate verergerd door de sterk gestegen uitgaven van de Overheid, gekoppeld aan het feit, dat opeenvolgende Regeringen hebben nagelaten om een Spaar- en Stabilisatiefonds in het leven te roepen en daadwerkelijk middelen opzij te zetten voor moeilijke tijden. Voorts is de diversificatie van de Surinaamse economie nog altijd een utopie. Gelet op de huidige financieel – economische crisis en de noodzaak om maatregelen te treffen, moet geconstateerd worden, dat ook Suriname mogelijkerwijs een valse start zal maken voor wat betreft de implementatie van de SDGs, omdat de korte termijn financieel – economische perspectieven ongunstig zijn. Suriname moet juist op het moment, dat de duurzame ontwikkelingsdoelen zijn geadopteerd en geïmplementeerd zullen moeten worden, saneringsmaatregelen doorvoeren om de Staatshuishouding weer gezond te maken.

WAT KAN HET BEDRIJFSLEVEN DOEN ?

De Vereniging Surinaams Bedrijfsleven zal de ondersteuning van de implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelen blijven promoten onder haar leden en ook in het algemeen, maar het besef is er, dat een private sector, die onder druk staat, vanwege allerlei saneringsmaatregelen getroffen door de Overheid, op een bepaald moment zal moeten kiezen voor haar eigen overleving. De hoop is uiteraard, dat dit niet zover zal komen in Suriname, omdat de toekomst er dan echt heel somber uit zal zien. In de Addis Ababa Action Agenda staat namelijk terecht, dat *“private business activity, investment and innovation are major drivers of productivity, inclusive economic growth and job creation. We acknowledge the diversity of the private sector, ranging from micro-enter-*

prises to cooperatives to multinationals. We call on all businesses to apply their creativity and innovation to solving sustainable development challenges. We invite them to engage as partners in the development process, to invest in areas critical to sustainable development, and to shift to more sustainable consumption and production patterns.”

De Vereniging heeft zich in soortgelijke bewoordingen uitgelaten over de rol van het bedrijfsleven in haar Manifest *“De weg naar duurzame ontwikkeling.”* In het slotwoord is namelijk gesteld *“de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven is zich ervan bewust, dat het bedrijfsleven een belangrijke rol heeft te vervullen om duurzame ontwikkeling mogelijk te maken in Suriname, maar ook in de rest van de wereld. Als werkgevers willen we de nodige werkgelegenheid creëren, vooral daar het hebben van werk de eerste stap uit armoede en sociale isolatie is. Voorts willen we duurzaam ondernemen en onze bedrijven productiever maken, zodat we concurrerend kunnen opereren in onze thuismarkt, maar ook actief nieuwe markten kunnen aanboren. De condities moeten echter wel geschapen worden, zodat het bedrijfsleven haar rol als drijver van duurzame economische ontwikkeling kan vervullen. De Vereniging Surinaams Bedrijfsleven is bereid om met elke overheid, die de principes van sociale dialoog en tripartisme, zoals vervat in de Constatie van de International Labour Organization respecteert, samen te werken om te overleggen over de sociaal – economische ontwikkeling van Suriname en te zoeken naar oplossingen voor problemen. De Vereniging ziet duurzame ontwikkeling anno 2015 en in de toekomst niet mogelijk zonder Good Governance in de ruimste zin van het woord.”*

De hoop is dus, dat ondanks de noodzaak om een gebalanceerd pakket aan saneringsmaatregelen door te voeren in de komende periode, de condities toch wel geschapen zullen worden, zodat het bedrijfsleven op haar manier kan bijdragen aan duurzame ontwikkeling in Suriname. Gebeurt dit niet, dan is een valse start van de implementatie van de SDGs haast onvermijdelijk, omdat het bedrijfsleven haar rol als drijver van de economie niet zal kunnen vervullen, hetgeen niet in het belang is van Suriname. Een stagnerende of inkrimpende economie kan namelijk ervoor zorgen, dat het land belandt in een vicieuze cirkel van aanpassingsprogramma's, omdat de overheidsinkomsten zullen blijven afnemen, hetgeen verdere aanpassingen zal noodzaken, zeker als de overheidsuitgaven niet onder controle kunnen worden gebracht.

VSB ONDERSTEUNT IMPLEMENTATIE SDGs

Het is duidelijk dat de huidige situatie in Suriname

niet ideaal is om de duurzame ontwikkelingsagenda integraal te implementeren, aangezien de middelen er niet zijn, dus in samenwerking met maatschappelijke actoren zal bekeken moeten worden welke doelen en targets de hoogste prioriteit hebben, zodat in deze crisisperiode toch een bescheiden, maar vastberaden start kan worden gemaakt met de uitvoering van bepaalde doelen. De VSB is bereid een bijdrage te leveren aan de bepaling van de duurzame ontwikkelingsdoelen, die op dit moment de hoogste prioriteit moeten hebben en is van mening, dat brede maatschappelijke consultatie hiervoor een absolute vereiste is. Alleen door consultatie en betrokkenheid van alle relevante maatschappelijke groeperingen zal de negatieve impact van de financieel –economische

crisis enigszins aan banden kunnen worden gelegd, zodat ook in Suriname een start kan worden gemaakt met de implementatie van de SDGs. De VSB zal, zoals eerder aangegeven, de ondersteuning van de implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelen blijven promoten onder haar leden. In dit kader ziet de VSB duurzaam ondernemen nog steeds als een heel belangrijk component voor de realisatie van duurzame ontwikkeling in ons land. De VSB is positief gestemd, omdat steeds meer bedrijven overstappen op duurzaam ondernemen, maar het besef is er ook, dat er nog een lange weg is te gaan. De weg naar duurzame ontwikkeling is beslist geen korte voor CARICOM en ook niet voor Suriname.

**Water is onmisbaar
voor het menselijk lichaam.
DASANI water reinigt het lichaam
van onzuiverheden, hydrateert en verfrist.
DASANI wordt gemaakt van Surinaams water
dat gezuiverd is en verrijkt met natuurlijke
mineralen en zouten.**

DASANITM

**Hydrate your Body,
Hydrate your Mind**

DUURZAAMHEID GEEN SYMBOOLPOLITIEK BIJ STAATSOLIE

HET ZONNE ENERGIEPARK OP HET STAATSOLIE-COMPLEX OP FLORA

AL 35 JAAR IS STAATSOLIE MAATSCHAPPIJ SURINAME N.V. ZICH BEWUST VAN HAAR VERANTWOORDELIJKHEID OM DE SAMENLEVING MEE TE LATEN DELEN IN HAAR SUCCESSEN. DUURZAAMHEID IS VOOR ONS GEEN SYMBOOLPOLITIEK. ALS BEDRIJF NEMEN WE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE OMGEVING WAARIN WE OPEREREN.

Roepen om verantwoord bij te dragen aan de ontwikkeling van gemeenschappen en het milieu is de eerste stap. Waar het echter om gaat is de verantwoordelijkheid nemen om het containerbegrip duurzaamheid in daden om te zetten. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is verankerd in onze visie, missie en kernwaarden. In het oog springend zijn daarbij dat we 'Leidend zijn in de duurzame ontwikkeling van de energie industrie in Suriname' en 'Een significante bijdrage leveren aan de vooruitgang van de samenleving'. Daarom staan onderwijs, gezondheid en veiligheid, milieu, kunst en cultuur, energie en ondernemerschap centraal in ons donatiebeleid. Net zoals wij erop staan dat werknemers verantwoordelijkheid nemen voor hun handelen, zo nemen wij als bedrijf de verantwoordelijkheid voor ons handelen binnen de gemeenschappen. Elk vraagstuk dat op ons bord komt benaderen wij met de focus om bij te dragen aan

duurzame investeringen waar mogelijk. In 2014 hebben wij op basis hiervan 4,5 miljoen US dollar teruggegeven aan de gemeenschap.

PEOPLE-PROFIT-PLANET-GEDACHTE

Wij zijn ervan overtuigd dat bedrijven die investeren in duurzaamheid, in de toekomst een dominante positie zullen innemen bij de ontwikkeling van samenlevingen. Wereldwijd zien wij een groeiende trend met steeds meer nadruk op investeringen die positieve lange termijn effecten hebben op komende generaties. De kunst is om als commercieel olie- en energiebedrijf met een bepaalde ecologische voetafdruk, de juiste balans te kunnen vinden in de 'People-Profit-Planet-gedachte'. Behalve geld verdienen en genieten van de welvaart is het onze taak om goed voor mensen, zowel eigen medewerkers als de gemeenschap, en het milieu te zorgen. Als we

**WIJ ZIJN ERVAN OVERTUIGD DAT BEDRIJVEN DIE INVESTEREN IN
DUURZAAMHEID, IN DE TOEKOMST EEN DOMINANTE POSITIE ZULLEN INNEMEN
BIJ DE ONTWIKKELING VAN SAMENLEVINGEN - RUDOLF ELIAS**

dit verzaken staat onze reputatie op het spel. Daarom is een belangrijk onderdeel van onze missie om 'onze reputatie te vergroten op basis van onze groeieresultaten, flexibiliteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid van ons bedrijf'. Wij zijn ervan overtuigd dat duurzame ontwikkeling moet aansluiten op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.

CSR-STRUCTUUR

Recent hebben wij besloten om structuur te geven aan ons Corporate Social Responsibility (CSR) beleid. Het belangrijkste doel van dit beleid is het bewust richten van de ondernemingsactiviteiten op het bijdragen aan maatschappelijke welvaart op lange termijn. Wij willen intensieve relaties onderhouden met verschillende belanghebbenden op basis van inzicht en dialoog, waarbij antwoord wordt gegeven op gerechtvaardigde vragen uit de maatschappij. Staatsolie is lid van de regionale associatie van olie- gas- en biobrandstofbedrijven in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (Asociación Regional de Empresas del Sector Petróleo, Gas y Biocombustibles en Latinoamérica y el Caribe, ARPEL). Via ARPEL hebben wij toegang tot een scala aan informatie en kennis over de inrichting van ons CSR-beleid en hoe deze af te stemmen op steeds scherper wordende internationale regels. Wij zijn continue bezig het raamwerk voor economische groei, het bereiken van sociale gelijkheid en bescherming van het milieu verder te ontwikkelen. Duurzame ontwikkeling is een weg naar een betere toekomst voor de samenleving en moet geen vorm zijn van ideologisch activisme gericht op het redden van de aarde. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties moeten verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving.

PROJECTEN

Hoewel er nu wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een solide CSR-beleid, is Staatsolie al jaren bezig met het bijdragen aan duurzame investeringen binnen de samenleving. Duurzame milieuprojecten genieten een hoge mate van prioriteit. Wij hebben ons gecommitteerd aan bescherming, behoud of vergroting van de kwaliteit van de biodiversiteit en het bevorderen van een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Vanaf het aanleggen van onze zwampoperaties in Calcutta, hebben wij er niet meer voor gekozen nieuwe productiegebieden in te polderen zoals dat is gebeurd op onze locatie te TA-58. In de zwampen wordt nu minimale infrastructuur aangelegd om de olie te produceren. Het belangrijkste doel van

de nieuwe aanpak is de natuur zoveel mogelijk in haar oorspronkelijke staat te houden, ook jaren nadat wij uit het gebied zijn vertrokken. Vanuit goed nabuurschap wordt de Gangaram Pandayweg in het district Saramacca, waarlangs belangrijke landbouwarealen liggen, ook door ons onderhouden, waardoor bewoners langs de weg optimaal hun woongenot kunnen beleven.

Verder worden bij Staatsolie zowel huishoudelijk als industrieafval verantwoordelijk verwerkt. In samenwerking met Stichting Suriname Waste Management (SUWAMA) recyclen wij petflessen duurzaam. Ondanks het ontbreken van een nationale milieuwet, worden al onze operaties conform internationale richtlijnen en die van het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling (NIMOS), uitgevoerd.

MENS EN MILIEU

De gezondheid van mens en milieu staat bij ons hoog aangeschreven. Momenteel wordt een zonne-energie pilot uitgevoerd op ons hoofdkantoor. Uiteindelijk willen wij volgend jaar gedeeltelijk overstappen op het gebruik van energie die door de zon wordt opgewekt. Ook hebben wij de afgelopen periode grote bijdragen geleverd aan de gezondheidssector door onder meer donaties aan het Surinaams Rode Kruis, Academisch Ziekenhuis Paramaribo en het St. Vincentius Ziekenhuis. Veel is ook gedaan voor het stimuleren van de leeromgeving en motivatie bij leerlingen door renovaties van scholen, bouwen van mediatheken en sponsoring van het Kinder-

EEN MEDEWERKER VAN HET SURINAAMS RODE KRUIS LAAT ZIEN HOE DE VERWERKING VAN DONORBLOED PLAATS VINDT. STAATSOLIE FINANCIERDE DE COMPLETE HERBOUW EN INRICHTING VAN HET SRK VOOR USD 2 MILJOEN.

BURGERS, BEDRIJVEN EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES MOETEN VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN VOOR HUN OMGEVING -RUDOLF ELIAS

BIJ HET OPPOMPEN VAN OLIE IN ZWAMPEN WORDT NU SLECHTS MINIMALE INFRASTRUCTUUR AANGELEGD OM HET MILIEU ZOVEEL MOGELIJK IN ZIJN OORSPRONKELIJKE STAAT TE LATEN.

boekenfestival. Wij zetten ons in voor een goede relatie met gemeenschappen in gebieden waar wij actief zijn. Immers, van onze waarden staat HSEC (Health, Safety, Environment and Community) bovenaan de lijst omdat wij erkennen dat zonder doelgerichte investeringen op dit vlak, van duurzaamheid geen sprake kan zijn.

AWARD VOOR CSR-BELEID

Staatsolie is zeer erkentelijk dat haar inspanningen om

invulling te geven aan de People-Profit-Planet-gedachte niet ongemerkt voorbij is gegaan aan de Vereniging Suri-naams Bedrijfsleven, die ons op 25 maart 2015 daarvoor heeft beloond met de People and Planet Award voor ons CSR-beleid. Wij zijn vereerd met deze belangrijke onderscheiding. Wij voelen ons verder versterkt om het pad van duurzaamheid te blijven bewandelen en een Staatsolie achter te laten waar komende generaties ook trots op het 'Vertrouwen in Eigen Kunnen' zullen zijn.

RUDOLF ELIAS IS SEDERT 1 MEI 2015 WAARNEMEND MANAGING DIRECTOR VAN STAATSOLIE. BINNEN HET BEDRIJF HEEFT HIJ OOK EEN BELANGRIJKE ROL VERVULT BIJ DE UITBREIDING VAN DE RAFFINADERIJ OP TOUT LUI FAUT. TOT 2009 WAS HIJ WERKZAAM BIJ BHP BILLITON EN DAARVOOR BIJ BALAST NEDAM.

ARBEID EN DUURZAME ONTWIKKELING

Het slotdocument van de 2012 Rio+20 conferentie erkent dat “de uitroeiing van de armoede, de volledige en productieve werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen, en de sociale integratie en bescherming onderling met elkaar verbonden zijn en elkaar versterken”.

HELEN DOELWIJT, SECRETARIS VSB

DOELSTELLINGEN VAN DUURZAME ONTWIKKELING

De definitie van Duurzame ontwikkeling uit het Brundtland-rapport 1987 voorgesteld op de [Aarde] Top van Rio, 1992:

«ONTWIKKELING DIE TEGEMOET KOMT AAN DE NODEN VAN HET HEDEN ZONDER DE BEHOEFTEVOORZIENING VAN DE TOEKOMSTIGE GENERATIES IN HET GEDRANG TE BRENGEN», GELDT WERELDWIJD ALS REFERENTIE.

HELEN DOELWIJT

Uit verschillende discussies is gaandeweg vastgesteld dat duurzame ontwikkeling drie pijlers heeft die verschillende, soms tegengestelde, doelstellingen hebben. De *economische pijler* beoogt groei en economische efficiëntie, de *sociale pijler* wil tegemoetkomen aan de menselijke behoeften en rechtvaardigheid en sociale cohesie bevorderen. Deze omvat het facet gezondheid, huisvesting, verbruik, opvoeding, werkgelegenheid en cultuur. Ten slotte wil de *milieupijler* het milieu en de natuurlijke hulpbronnen beschermen, verbeteren, herstellen en valoriseren op lange termijn. Daaruit volgt het idee van een drievoudig resultaat, de drie «P»'s. People, Planet en Profit zijn de drie onderling samenhangende polen van duurzame ontwikkeling van de mensheid. De drie geassocieerde doelstellingen van duurzame ontwikkeling zijn aldus: sociale gelijkheid (People), bescherming van het milieu (Planet) en economische efficiëntie (Profit). De drie doelstellingen van duurzame ontwikkeling, verbonden met die drie pijlers zijn aldus: -de integriteit van het milieu bewaren- de sociale rechtvaardigheid bevorderen en de economische efficiëntie verbeteren. [Educatie voor Duurzame Ontwikkeling, Federaal Wetenschapsbeleid, Brussel 2006]

DE RELEVANTIE VAN DE FACTOR ARBEID VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Een baan maakt het mogelijk om deel te nemen aan de productieactiviteiten en in ruil daarvoor een beroepsinkomen te ontvangen. Met dat inkomen kunnen goederen en diensten worden geconsumeerd die beantwoorden aan bepaalde behoeften. Tewelkstelling bevordert bovendien de sociale inclusiviteit door de gelegenheid te bieden tot een groep te behoren, zich nuttig te voelen binnen de samenleving en tegelijkertijd deel te nemen aan de consumptie van goederen en diensten. Daarom speelt de doelstelling van volledige werkgelegenheid, die op internationaal niveau werd erkend tijdens de Wereldtop over sociale ontwikkeling in 1995, een essentiële rol op het vlak van duurzame ontwikkeling.

Om bij te dragen aan duurzame ontwikkeling moet het evenwel om waardig werk gaan. Waardig werk vat samen wat mensen van het werk verwachten. Dat omvat diverse elementen: de mogelijkheid om een productief en behoorlijk verloond werk uit te oefenen; veiligheid op het werk en sociale bescherming voor het gezin; betere vooruitzichten op het vlak

van persoonlijke ontwikkeling en sociale integratie; vrijheid om hun bezorgdheid uit te drukken, zich te organiseren en deel te nemen aan de besluitvorming die hun leven beïnvloedt, gelijkheid van kansen en behandeling voor alle mannen en vrouwen. Waardige jobs spelen een fundamentele rol in de strijd tegen armoede en vormen een middel om te komen tot een duurzame ontwikkeling die steunt op billijkheid en sociale integratie” [ILO, 2008]

Twee uitdagingen voor de 21^e eeuw zijn volgens de ILO [report V, 2013] het bereiken van een duurzaam milieu en de bewustwording c.q. het aanbieden van decent work voor een ieder. Deze uitdagingen zijn een noodzaak en nauw met elkaar verbonden en kunnen niet meer apart van elkaar worden gezien. Feit

is dat duurzame economische ontwikkeling niet kan worden bereikt zonder de factor arbeid. Bedrijven en arbeidsmarkten zullen hierop moeten inspelen en hun activiteiten aanpassen.

Een integrale benadering van een duurzaam milieu kan er toe bijdragen dat er een significante weg ontstaat voor meer en betere banen, sociale voorzieningen en armoedevermindering. Om dit te bereiken zullen landen specifieke beleidsprogramma's moeten maken, gericht op het vergroten van kansen. Deze zullen tegelijk een antwoord moeten zijn op de uitdagingen die gepaard gaan met het integreren van milieuvriendelijk-, sociaal- en waardig werk en een juiste en soepele implementatie garanderen voor het bereiken van een ecologisch duurzame economie.

Discussiepunten van de International Labour Organisatie [ILO] voor het bereiken van een ecologisch duurzame economie in relatie tot fatsoenlijk werk:

I. Duurzaam milieu en decent werk

Een duurzaam milieu is niet langer meer een optie, het is een noodzaak.

De economische output wordt bedreigd door milieu degradatie.

Onopgeloste sociale uitdagingen zorgen voor complexiteit bij het oplossen van milieu gerelateerde uitdagingen.

Een beter duurzaam milieu heeft invloed op investeringen, economische groei en het scheppen van werkgelegenheid.

De noodzaak voor een beter begrip van arbeidsmarkt mechanismen.

II. Internationaal onderzoek toont aan dat kansen gebruikt moeten worden

De omschakeling naar een duurzame groene economie biedt veel kansen voor sociale ontwikkeling, t.w.:

1. Het creëren van meer werkgelegenheid, welke kan leiden tot het vergroten van de verdien capaciteit.

2. Het verhogen van de kwaliteit van bestaande banen/werkgelegenheid.

Competente, bekwame en gemotiveerde werkers zijn onmisbaar voor een beter milieubewuste performance.

3. Het bevorderen van sociale inclusiviteit, deze transformatie biedt de mogelijkheid tot een grotere sociale betrokkenheid met betere kansen voor vrouwen.

Het identificeren en managen van de uitdagingen

De uitdagingen voor het creëren van decent werk en het vergroten van de sociale inclusiviteit in relatie tot een ecologisch duurzame economie worden in 3 gebieden onderscheiden:

1. Economische herstructurering

De uitdagingen van economische herstructurering op de arbeidsmarkt zijn minder dan die van globalisatie.

2. Klimaatverandering en haar bedreigingen voor werkgelegenheid en leefgemeenschappen.

Klimaatverandering heeft invloed op leefgemeenschappen, ondernemingen en werkers in gebieden die blootgesteld zijn aan stormen, overstromingen, droogte en vuur.

Aanpassing is noodzakelijk voor het beschermen van ondernemingen, werkplekken en leefgemeenschappen

3. Ongelijke of ongunstige inkomensverdeling is van invloed op het optimaal gebruik van energie. Hogere energieprijzen als gevolg van schaarste, regulering of belastingmaatregelen kunnen sterke negatieve effecten hebben op minder draagkrachtige huishoudingen.

Effectieve beleidsmaatregelen met ruimte voor een ondersteunende rol van de ILO

Voor het bereiken van een positief resultaat voor werkgelegenheid, decent werk en duurzame ondernemingen in een ecologisch duurzame economie is een specifiek beleid van landen nodig, bijvoorbeeld op het gebied van:

- Macro-economisch, fiscaal en monetair beleid

Dit kan leiden tot een verandering van de vraag en investeringen van ondernemingen, consumenten en investeerders door prijsaanduidingen en incentives door belastingen, prijsgaranties, subsidies, regelgeving, financiën en publieke investeringen.

- Sectoraal beleid

Met een wereldwijde toepassing, in het algemeen gebaseerd op milieuregelgeving, financiële incentives en mandaat.

THINK GREEN

- Sociaal en arbeid gerelateerde beleid

De overgang naar "groen" is een ideale combinatie voor sociale bescherming, werkgelegenheid, skills development en actief en passief arbeidsmarkt beleid.

Aanpak en instellen van maatregelen voor het opheffen van het tekort aan bekwame werkers

- Het tekort aan gekwalificeerde werkers is reeds in veel landen en sectoren een belemmering voor de overgang naar een groenere economie zoals blijkt uit het onderzoek van de ILO 2011 Skills for green jobs: A global view.
- Ecologisch duurzame economies moeten bedrijfsveiligheid en gezondheid opnemen in hun project-, order-, uitvoerings- en recycling beleid.
- Sociale dialoog op alle niveaus en een hechte samenwerking tussen de overheid en alle sociale partners voor een succesvolle transformatie.

Voor al uw Verzekeringen!

Hoofdkantoor Paramaribo
Noorderkerkstraat 5-7
T. (+597) 47 15 41
F. (+597) 41 00 67
E. fatum@sr.net

Bijkantoor Kwatta
Kwattaweg 405
T. (+597) 46 57 55
F. (+597) 53 08 01

Bijkantoor Nickerie
Landingstraat 14, Nieuw Nickerie
T. (+597) 023 15 37
F. (+597) 023 20 31

FATUM
Wat er ook gebeurt...

www.fatum-suriname.com

PRODUCTIVITEITSVERHOOGING WAAROM IS DAT NOODZAKELIJK?

Groei van de Surinaamse economie hangt in belangrijke mate af van ons vermogen om op efficiënte wijze arbeid, kapitaal, initiatief, talent, werkmethoden en innovatie te maximaliseren om een hogere productiviteit te bereiken.

SIEGLIEN BURLESON
DIRECTOR COMPETITIVENESS UNIT SURINAME

Momenteel wordt aandacht besteed aan de precaire financieel economisch situatie. Hoewel gesproken wordt van een precieere situatie is dit meer te zien als een liquiditeitsvraagstuk dat naar verwachting met verhoogde efficiency naar gebruikelijke proporties kan worden teruggebracht. Economische groei is echter niet mogelijk zonder versterking van het nationaal concurrentievermogen, waaronder verbetering van het investerings- en ondernemingsklimaat.

WAT IS PRODUCTIVITEIT EN WAAROM IS HET NOODZAKELIJK OM PRODUCTIVITEIT TE VERHOGEN

Productiviteit is van invloed op iedereen in de samenleving. Het drijft de economische groei en een productieve economie betekent o.m. dat we in staat zijn om meer te produceren en meer welvaart te creëren met de beschikbare middelen zoals arbeid, grondstoffen en kapitaal.

Hoewel onze economie de afgelopen periode met circa 4,4- 3,4% groeide camoufleert deze economische groei echter structurele historische zwakke punten en risico's, waar onder koloniale structuren, wat niet bevorderend is voor moderne economische ontwikkeling. Immers, stagnatie in modernisering van structuren, creëert zondermeer spanning tussen de moderne beleidsdoelen en de verouderde instituties en vormt een knelpunt voor de groei van burgers, bedrijven en de economische vooruitgang van Suriname.

KENNETH FOE-A-MAN
ASSISTANT DIRECTOR COMPETITIVENESS UNIT SURINAME

Verhoging van de productiviteit is derhalve noodzakelijk voor benutting van de potentie voor hogere economische groei. Productiviteit betekent dat **meer** wordt bereikt met de **beschikbare** hulpmiddelen of **hetzelfde** bereikt wordt met **minder** middelen. Bijvoorbeeld het produceren van meer rijst door

inventiever of creatiever en efficiënter te zijn. Door verhoging van productiviteit worden burgers, ondernemingen, economische sectoren, maatschappelijke organisaties en de overheid in staat gesteld hun toekomst te transformeren en geleidelijk dat van ons volk en ons land. De mens is hierbij de sleutel, aangezien de mens kan zorgdragen voor ontwikkeling en profijt kan hebben van vooruitgang.

VOOR WIE IS VERHOOGING VAN PRODUCTIVITEIT VAN BELANG

Productiviteit is van belang voor iedereen in de samenleving. Bedrijven (locale en buitenlandse) zullen ervoor kiezen om zich te vestigen in een ander land als ze **dezelfde** kwaliteit voor **minder** kunnen krijgen. Wanneer onze economie (bedrijven, werknemers, samenleving en overheid) productief is, zullen wij concurrerende goederen en diensten kunnen produceren en exporteren naar onder meer de regio en daardoor economische groei genereren, meer werkgelegenheid scheppen, een sociaal zekerheidstelsel continueren en de levensstandaard verhogen.

Voorwaarde hiervoor is een **productieve mentaliteit** hebben en dienovereenkomstig handelen. Immers, onze economie zal hogere afzet en omzet kunnen realiseren, wanneer middelen efficiënt(er) gebruikt worden, betere werkprocessen, technieken, technologieën en methoden worden toegepast, medewerkers getraind zijn en concurrerend produceren -door afstemming van (beroeps)onderwijs en op de vraag op de arbeidsmarkt-, wat zal leiden tot hogere winsten voor bedrijven en meer werkgelegenheid, terwijl medewerkers beter verdienen, en de overheid meer belastinginkomsten zal hebben.

HOE KAN PRODUCTIVITEIT WORDEN VERHOOGD

Productiviteit verbetert wanneer de efficiëntie verbetert. Hogere efficiëntie kan worden bereikt door bijvoorbeeld toepassing van vereenvoudigde procedures die leiden tot snellere toegang tot ondersteunende overheidsdiensten, verbeteren van de operationele efficiëntie van belangrijke dienstverleners uit de overheidssector door middel van passende processen; betere wegen die leiden tot kortere vervoerstijden, nauwere verbindingen tussen industrie en onderzoekscentra die leiden tot innovatie.

BETERE WEGEN DIE LEIDEN TOT KORTERE VERVOERSTIJDEN, NAUWERE VERBINDINGEN TUSSEN INDUSTRIE EN ONDERZOEKSCENTRA DIE LEIDEN TOT INNOVATIE.

**“PRODUCTIVITY ISN’T EVERYTHING, BUT IN THE LONG RUN IT IS ALMOST EVERYTHING”;
PAUL KRUGMAN, IN 2008 WINNAAR VAN DE NOBELPRIJS VOOR ECONOMIE**

Verder hogere efficiëntie t.a.v. landbouwonderzoek (goede laboratoria), medische zorg ter voorkoming van ziekteverzuim en verlies van productie-uren, onderwijssysteem ter voorkoming van verlies van human resources, import- en exportsysteem, handelsfacilitering e.d. op havens, wetgeving en rechtspraak, handhaving orde en veiligheid, sociaal stelsel, inning van in- en exportheffingen, stimulering van kunst, cultuur, bio-diversiteit, traditionele kennis en conservering cultureel erfgoed, gebruik van grond, efficiënte(re) facilitering van bedrijfsleven en de gemeenschap, efficiënte(re) bescherming van het milieu, beperking van milieuvervuiling, dienstverlening bij natuurrampen, beperking van schade a.g.v. klimaatsverandering, overheidsadministratie en benutting van staatsmiddelen door o.m. de aanbestedingsprocedure te optimaliseren voor meer transparantie en systematische beoordeling van uitgaven en investeringen bij de overheid en parastatale bedrijven e.d.

Verder kan de burger een bijdrage leveren door bijvoorbeeld gas, water, electriciteit, telefoon e.d. efficiënt te gebruiken, mee te werken aan scheiding van afval, verzameling en hergebruik van lege petflessen en deze niet te gooien in waterafvoerkanalen e.d., waardoor verstopping ontstaat. Werknemers door ontwikkeling van hun competenties w.o. hun innovatievermogen om efficiënt te werken en concurrerend te kunnen produceren.

En bedrijven bijvoorbeeld door toepassing van innovatie w.o. verbeterde werkprocessen.

In het boek *“The Age of Productivity”* (een IDB uitgave) worden zeven aanbevelingen genoemd voor het verbeteren van de productiviteit, er van uitgaande dat lage productiviteit de wortel is van zwakke economische groei. Deze aanbevelingen hebben betrekking op:

1. Hoge kosten voor infrastructuur en handel
2. Toegang tot kapitaal
3. Complexiteit belastingstelsel
4. Sociaal Beleid: Goede intenties, ongewenste resultaten
5. Stimulering ontwikkeling SME's
6. Bevordering innovatie
7. Nieuw concept van Industrial Policy

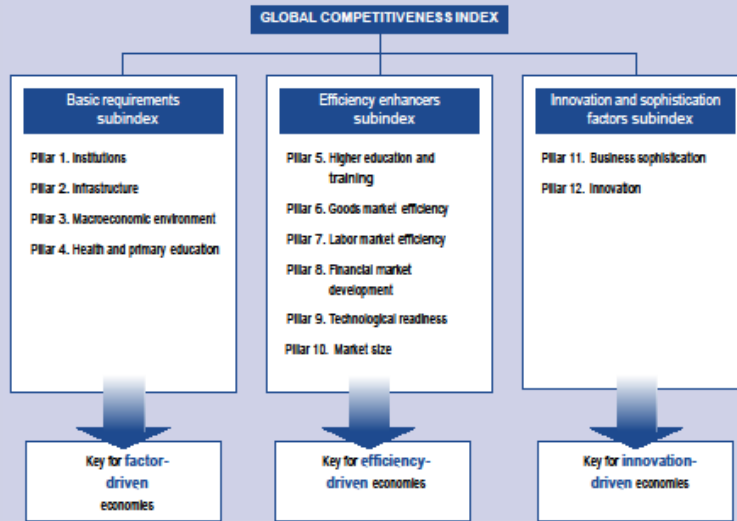
Vastgesteld kan worden dat slechts één aanbeveling gericht is op productiviteit op het niveau van het bedrijf, terwijl de overige zes gericht zijn op aangelegenheden infrastructuur, innovatie, gunstig klimaat en industriebeleid rakende.

Dit betekent dat Suriname zich dient te focussen op o.a. verbetering van de zes “Efficiency en Innovation enhancers”, namelijk (“efficiëntieverhogers”) Hoger onderwijs en opleiding, efficiëntie van de goederenmarkt, efficiëntie van de arbeidsmarkt, ontwikkeling van de financiële markt, technologische rijpheid, marktomvang, en (“innovatieverhogers”) Innovatie capaciteit, in welke mate en op welk nivo bedrijven geavanceerd zijn.

Suriname is thans door de World Economic Forum geclassificeerd als een ‘Efficiency driven’ economie, en zit samen met circa 30 andere landen in de middenmoot. Dit houdt in dat nieuwe initiatieven nodig zijn om in ontwikkeling te klimmen naar de hogere categorie van Innovation driven economieën.

Figure 1: The Global Competitiveness Index framework

NATIONALE INITIATIEVEN

In het streven een bijdrage te leveren aan versterking van het nationaal concurrentievermogen, coördineert de Competitiveness Unit Suriname enkele projecten, w.o.

1. Modernisering wetgeving voor stimulering private sector ontwikkeling en een beter investerings-en ondernemingsklimaat.
2. Invoering van een regiem voor zekerheidsrechten op roerende goederen (SU-CC2077) ter stimulering van kredietverstrekking.
3. Het Business Climate Reform Programma voor hervorming van 5 van de 10 Doing Business Sectoren van de Wereldbank.
4. Het Suriname Business Climate and Innovation (SUBCIP) Program met de IDB

Het algemeen doel van het programma is:

- Toename participatie van de private sector in de Surinaamse economie.
- Stijging toegevoegde waarde van de private sector in de Surinaamse economie
- Aanzet voor opstelling van een National Industrial Plan.

In dit verband was het centraal thema op de tweede Competitiveness Forum Suriname (12 en 13 maart 2015, Ballroom Hotel Torarica), "Samen bouwen aan een Strategisch Economisch Plan voor Suriname: een Inclusieve Benadering" (zie www.surinamecompete.org).

Volgens een Cost Benefit Analysis van het SUBCIP (zie www.surinamecompete.org) bedraagt de Net Present Value (NPV) van dit programma in USD. van 2014 naar schatting US\$ 256.2 mln, circa 5% van de GDP in 2013 en bijkans het tienvoudige van het leenbedrag.

De focus van het SUBCIP is gericht op de volgende gebieden:

- Strategic Plan for improving of Economic Diversification and SME Productivity
- Formulating a Framework for Governance and Business Facilitation
- Strengthening Institutions for Implementation of Legislation
- Reducing Cost of Business via Technological Innovations
- Pilot Program for Innovation in Firms (Cluster and Value Chains)
- Promote Competitiveness and Innovation in Suriname (Dialogue for Competitiveness)

Vermeldenswaard is dat de resultaten van het door CUS uitgevoerde Compete Caribbean Project SU-CC2020 (het evaluatie-rapport kunt u downloaden van (www.surinamecompete.org) de directe aanleiding is geweest voor o.m. de start up en goedkeuring van deze lening ad. US\$ 30 miljoen, waarvan inmiddels US\$ 15 miljoen is ontvangen.

WAT KAN DE OVERHEID DOEN OM PRODUCTIVITEIT TE VERHOGEN

De wedloop voor versterking van het nationaal concurrentievermogen in de internationale economie vereist op nationaal niveau:

CONCURRENTIEVERMOGEN IS STERK AFHANKELIJK VAN DE CAPACITEIT VAN EEN LAND ZIJN INVESTERINGEN TE VERZETTEN NAAR ACTIVITEITEN DIE EEN HOGERE WAARDE GENEREREN

- stimulering van verhoogde productie en productiviteit
- scheppen van een gunstig ondernemings- en investeringsklimaat
- bevordering toepassing van nieuwe technologieën en innovatie van producten en processen
- collaboratie met stakeholders bij beleidsformulering, tijdens en na uitvoering van beleidsmaatregelen.
- investeren in de opbouw van een productieve beroepsbevolking met een duurzaam onderwijssysteem.

Voor nadere details wordt verwezen naar www.surinamecompete.org

LERING TREKKEN

Volgens een artikel d.d. 12 juli 2015 van Jennifer Blanke (econoom bij het World Economic Forum) over de huidige malaise in Griekenland, is korte termijn denken desastreuus geweest, terwijl een lange termijn strategie nodig is om de onderliggende oorzaken van de economische malaise structureel op te lossen. De uitdagingen van Griekenland zijn diep geworteld in het falen om hervormingen voor groei door te voeren op het gebied van versterking van het nationaal concurrentievermogen, verhoging van productiviteit en optimalisering van inclusiviteit (social inclusion), d.i. zorgdragen voor brede en eerlijke participatie van burgers aan de economie ter verhoging van hun levensstandaard.

In het “Inclusive Growth and Development Report” van de World Economic Forum (WEF) zijn 30 economieën geanalyseerd, waarbij in het geval van Griekenland is benadrukt dat de volgende bouwstenen van inclusieve groei schreeuwen om aandacht:

- Het onderwijssysteem levert niet de kwaliteit die nodig is voor een dynamische economie en wordt geplaagd door ongelijkheid: gegevens in het komende WEF-verslag tonen aan dat de prestaties van studenten afhankelijk zijn van hun inkomen. Als gevolg daarvan staat Griekenland op de 30ste plaats op de lijst van 30 landen t.a.v. de kwaliteit van het onderwijs.
- Corruptie is wijdverbreid in zowel de publieke als private sector, en als gevolg daarvan staat Griekenland op de 28ste plaats op de lijst van 30 landen t.a.v. zakelijke en politieke ethiek.
- Creatie van nieuwe economische activiteiten wordt nog steeds gehinderd door bureaucratische rompslomp. Volgens gegevens van de Wereldbank, staat Griekenland op de 28ste plaats t.a.v. de oprichting van nieuwe

ondernemingen, en eindigt als laatste wanneer het gaat om het eenvoudig starten van een nieuw bedrijf.

De lage productiviteit (Total Factor Productivity: TFP) van Suriname heeft een negatieve werking op de groei van onze economie, wat niet zonder risico's in een vergeethoek raakt aangezien de aandacht wordt afgeleid door de positieve economische groei van Suriname in vergelijking met o.a. landen in de regio. De TFP van ons land, die in belangrijke mate het concurrentievermogen bepaalt, is de laagste binnen hele LAC regio (Latijns Amerika en het Caraïbisch gebied). Surinaamse bedrijven hebben ook de laagste productiviteitsratio in de regio en de arbeidsproductiviteit is ‘hoog negatief’. Dit was de aanleiding om “Policies and Mechanisms to Enhance Suriname’s Competitiveness: Closing the Productivity Gap” als centraal thema te kiezen voor de eerste Competitiveness Forum Suriname (7 en 8 februari 2013 in KKF), zie www.surinamecompete.org.

De economische groei van Suriname wordt aangestuurd door de export van goud en aardolie (extractieve industrie) en niet door vergroting van de productiviteit (z.a. fabricage, verwerking, dienstverlening, services, creatieve industrie). De extractieve sectoren op zich garanderen echter geen duurzame groei. Daarbij zijn er ook de dreigingen van de ‘Dutch Disease’ of ‘resource curse’ en het gevaar van stagnerende groei aangeduid als de ‘Middle Income Trap’. Een andere strategische aanpak is derhalve noodzakelijk.

Wij dienen ons dan ook in te spannen en in te zetten voor verhoging van Suriname’s productiviteit. De regering zal snel en efficiënt besluiten moeten nemen gericht op verbetering van het onderwijs en vaardigheden, verhoging van productiviteit en innovatie voor versterking van het nationaal concurrentievermogen (competitiveness).

Alleen wanneer de onderliggende uitdagingen voor groei en inclusiviteit bij de wortel worden aangepakt zullen wij ons land in staat stellen om zich te plaatsen op een duurzame en inclusieve weg voor de huidige en toekomstige generaties.

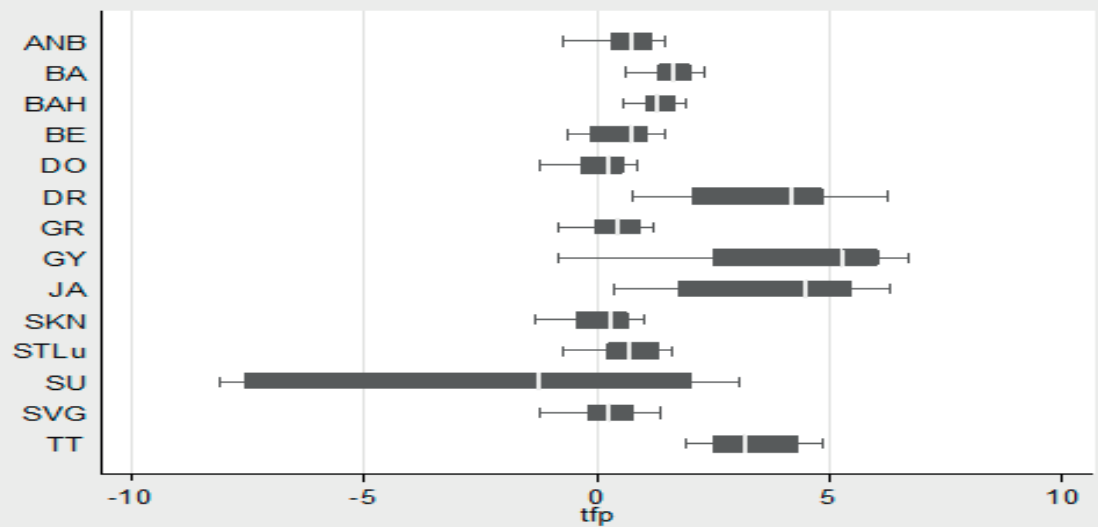
Niettegenstaande de actuele precaire financiële situatie moet het land zich op een meer duurzame en inclusieve pad begeven. Suriname’s toekomst hebben wij in eigen handen en het is nu daadwerkelijk de tijd om efficiënt te handelen.

Mr. Sieglien Burleson is per 12 augustus 2015 Minister van Handel en Industrie in het Kabinet Bouterse – Adhin.

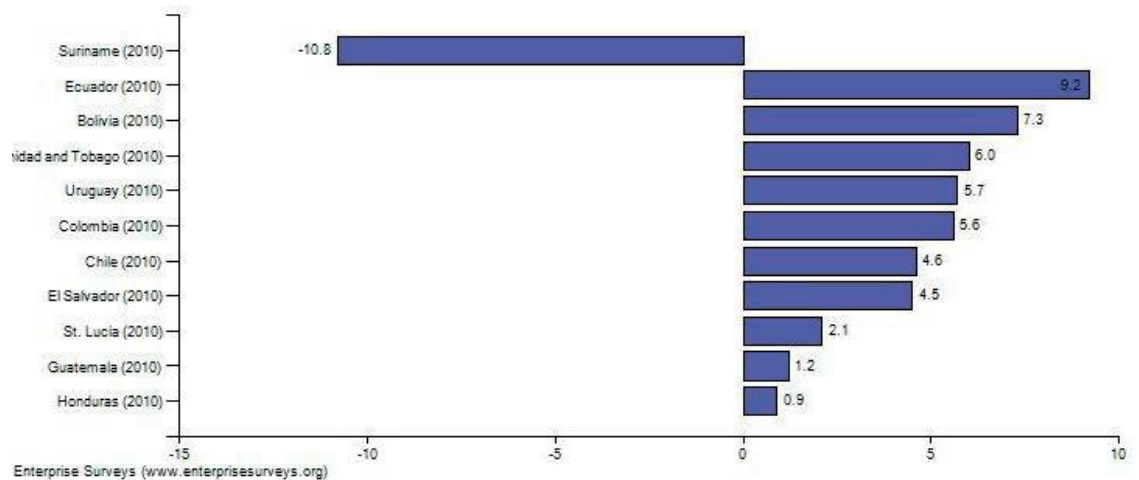
COMPETITIVENESS UNIT SURINAME - CUS

PRODUCTIVITEIT VAN BEDRIJVEN

ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Multiple Countries

DE 5 VALKUILEN VAN DE SURINAAMSE ONDERNEMERS

Dagelijks kom ik in diverse winkels, horecagelegenheden en kantoren. Bij al deze verschillende bedrijven en branches zie ik vaak dezelfde valkuilen terugkomen. Hiermee generaliseer ik geenszins, ik geef weer wat ik observeer en welke geluiden ik opvang uit gesprekken met mensen uit diverse lagen van de samenleving. Dit is dan ook geen wetenschappelijk stuk of het resultaat uit een marktonderzoek. Het is een weergave van ervaringen en observaties. Volledigheidshalve merk ik dan ook op dat het niet voor alle ondernemers geldt. Zoals de Hollanders zeggen, "wie de schoen past, trekke hem aan".

XAVIERA VAN BOSSÉ, LL.M.

Tijdens deze observaties is mij opgevallen dat er 5 cruciale thema's van belang zijn voor een duurzame onderneming. Ik noem ze de 5 valkuilen (hierna: de 5 V's): *innovatie, investeren, personeel, consument en prijs*. Voordat ik toekom aan de uiteenzetting van deze traditionele valkuilen van de Surinaamse ondernemers zal ik eerst ingaan op het begrip ondernemen.

ONDERNEMEN

Een ondernemer is belast met de commerciële, financiële en operationele kanten van het bedrijf. De kunst is om al deze facetten in evenwicht te hebben. De ondernemer kan je vergelijken met een kok die een soep maakt. Alle ingrediënten zijn belangrijk, maar ze hoeven niet allemaal evenveel aanwezig te zijn. De kok moet de juiste hoeveelheid en het belang van alle ingrediënten bepalen om te komen tot een heerlijke soep.

Mijn definitie van een ondernemer zou zijn: een natuurlijk persoon die initiatief neemt om een duurzame organisatie op te zetten waarbij arbeid en kapitaal zo efficiënt mogelijk worden ingezet, en constant streeft naar verbetering van zijn product of dienst, met als doel winst oogmerk.

KORTOM ONDERNEMEN IS COMPLEX EN NIET EENVOUDIG!

Ondernemen betekent eigenlijk dat u een duizendpoot moet zijn. Als ondernemer houdt u zich bezig met de marketing, financiën, bedrijfsvoering (inclusief personeel) en allerlei andere zaken. Logischerwijs beschikt niet elke ondernemer over al deze capaciteiten. Dat is ook niet het probleem, de crux zit erin dat u zelf doorhebt over welke capaciteiten u wel en niet beschikt. En hoe u deze lacunes opvult.

Surinaamse ondernemers denken vaak dat zij het wiel hebben uitgevonden: het is mijn zaak dus ik weet

wat goed is. Een vermogende particulier die een zaak heeft opgezet is in eerste instantie geen ondernemer maar een investeerder. Dat u financieel de mogelijkheid hebt om een onderneming op te zetten, betekent niet automatisch dat u ook verstand hebt van ondernemen.

Een ander voorbeeld is de arbeider met enige werkervaring die zich als ondernemer vestigt. Omdat er in Suriname nauwelijks vakorganisaties aanwezig zijn, kan een ieder, gekwalificeerd of niet, zich uitmaken voor ondernemer. Wat de kwaliteit niet ten goede brengt. Dit komt in het bijzonder voor in de bouwsector en bij makelaars.

V1: INNOVATIE

We leven in een wereld waar veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen. Het is belangrijk dat uw onderneming flexibel is en kan reageren op veranderingen. Het woord verandering is een eng woord in Suriname. Als iemand een verandering teweeg probeert te brengen is de meest bekende reactie "maar we doen het al jaren op deze manier". Als iemand zo reageert, geeft dat aan dat men zich focust op het verleden en niet op de toekomst. Kritiek en nieuwe ideeën worden vaak niet op prijs gesteld, vooral niet als het om werknemers gaat. Specialisten worden niet ingehuurd omdat men niet wil toegeven dat men ergens geen verstand van heeft.

Resultaat van deze Flintstones-houding is dat het bedrijf (en het personeel) geen enkele progressie maakt. In de loop der jaren gaat het bedrijf alleen maar achteruit tot wellicht de nieuwe generatie het overneemt of erger nog een concurrent op de markt komt en wel meegaat met de tijd. Illustratief daarvoor is de sport-scholenbranche. Onlangs is de grootste en modernste sportschool van Suriname geopend. Gevolg: een leegstroom van de (kleine) sportscholen in de nabij gelegen buurt in verband met verouderde apparatuur

ALS U ZICH FOCUST OP KOSTEN, GAAT DE KWALITEIT ACHTERUIT

ALS U ZICH FOCUST OP DE KWALITEIT, GAAN DE KOSTEN OMLAAG

en lange wachttijden. Een dergelijk opschudden van de markt heeft zich ook voltrokken in de taxiwereld. Vanwege de kleinschaligheid is er in Suriname vaak weinig tot geen concurrentie. Hierdoor worden ondernemers ook niet genoodzaakt om kritisch naar hun eigen bedrijf te kijken en hun bedrijfsvoering aan te passen. De klant blijft komen vanwege de beperkte keuze. Zodra een concurrent de markt betreedt, bent u de klant dan eerder kwijt dan rijk. Niet meegaan met de tijd kan funest zijn voor uw onderneming.

V2: DURF TE INVESTEREN!

De grootste fout die ondernemers maken is niet investeren! Veel ondernemers denken dat als zij eenmaal een zaak hebben opgezet, zij er decennia van kunnen oogsten zonder er ooit weer een SRD aan uit te geven. Ik noem dit fenomeen ook wel de Laid Back Mentality. Dit kan variëren van iets relatief eenvoudigs als nieuwe tafels en stoelen voor een horecazaak, tot grotere investeringen als verbouwing van een kantoorpand, een nieuw ICT systeem, etc. Het valt mij op dat weinig ondernemers gebruik maken van het digitale tijdperk. Het tijdperk dat je een product koopt en nog langs 3 of 4 medewerkers moet voor een bonnetje zou toch al lang voorbij moeten zijn. Ook de inrichting van kantoorpanden is vaak verouderd en geeft de (terechte?) indruk dat het bedrijf niet mee gaat met de tijd.

Een klassieke fout van ondernemers is dat zij alleen gefocust zijn op het kostenplaatje. Terwijl het in feite om een kosten-baten analyse gaat. Men durft bijvoorbeeld vaak niet te investeren in marketing, terwijl een juiste toepassing daarvan kan leiden tot extra omzet. Het is als ondernemer belangrijk dat u een lange termijn focus heeft en geen overleefmodus. Veel ondernemers staan niet stil bij het feit dat investeren op lange termijn kan leiden tot kostenbesparing. Als u zich focust op kosten, gaat de kwaliteit achteruit. Als u zich focust op de kwaliteit, gaan de kosten omlaag. Invoering van een digitaal systeem kan bijvoorbeeld leiden tot een lagere personeelsbezetting. Bijkomende gevolgen van een digitaal systeem: de voorraad wordt bijgehouden en de financiële administratie is up-to-date. De accountant hoeft dan ook minder uren werk te verzetten, waardoor ook zijn kosten dalen. Bovendien heeft de ondernemer een beter inzicht in de financiën waardoor hij of zij bij grote financiële beslissingen over recente gegevens beschikt. Kortom: één investering leidt al tot meerdere voordelen.

V3: PERSONEEL STIMULEREN

Het is in Suriname niet eenvoudig om goed personeel te vinden. Met als bijkomende factor dat het gros van het personeel niet of laag opgeleid is. Niet veel ondernemers lijken zich ervan bewust dat personeel

op relatief simpele wijze kan worden (bij)geschoold. Dat hoeven niet per definitie dure opleidingen te zijn, cursussen kunnen ook al bijdragen, zoals bijvoorbeeld een cursus klantvriendelijkheid. Een andere oplossing kan zijn om zelf het personeel te onderwijzen. Toen ik bijvoorbeeld onlangs een bedrijf belde, kreeg ik een gedesinteresseerde en niet gemotiveerde receptioniste aan de lijn. Stuur zo iemand naar een cursus zakelijk telefoneren. De ondernemer in casu begrijpt niet wat voor beeld zo'n receptioniste creëert bij de klant.

Dat u een onderneming heeft opgezet betekent niet automatisch dat u over goed leiderschap (= een capaciteit) beschikt. Als leider moet u een manier vinden om uw personeel te motiveren en inspireren. Een vaak gehoorde klacht van ondernemers is dat personeel geen initiatief toont (de arbeidsethos is laag). Hierbij moet de ondernemer ook kijken naar zijn eigen rol hierin. In Suriname is het gebruikelijk dat de baas alles beslist. De werknemer wordt geacht enkel uitvoerend werkzaam te zijn en wordt niet bij het denkproces betrokken. Als er geen werk voorhanden is kijken de werknemers maar verveeld om zich heen, wachtend op een nieuwe opdracht van de baas. Een heel herkenbaar beeld hier in Suriname.

Wanneer u als leidinggevende uw personeel niet betreft en ruimte geeft om met nieuwe ideeën te komen, dan is het logisch dat zij geen initiatief zullen tonen. Personeel zijn ook de oren en ogen van uw bedrijf. Zo zal een verkoopster de behoeftes van de consument beter weten dan de ondernemer omdat zij meer klantencontact heeft. Als ondernemer kunt u hiervan gebruik maken. Een werknemer die ziet dat hij of zij serieus genomen wordt, zal meer zijn best doen. Betrokkenheid motiveert! Hier geldt INPUT= OUTPUT. Als u niet in uw personeel investeert, zal er weinig resultaat uit voortkomen.

V4: DE CONSUMENT BEPAALT

De consument van tegenwoordig is heel anders dan 10 of 20 jaar geleden. Vroeger was het heel simpel: de consument had weinig keus en het aanbod qua producten veranderde nauwelijks. In een wereld waarin de ontwikkelingen steeds sneller gaan, veranderen de behoeftes van de consumenten ook in een steeds groter tempo. Als ondernemer bent u genoodzaakt om hierop in te spelen. De klant is koning! Ik merk dat genoeg ondernemers in Suriname niet door hebben dat de behoeftes veranderd zijn.

Zo hechten consumenten tegenwoordig veel meer waarde aan comfort, service en kwaliteit. Dit is heel duidelijk merkbaar in de horeca. Vroeger gold: zolang het eten maar goed is! Tegenwoordig wil men ook

**DE BEHOEFTE VAN DE CONSUMENTEN VERANDEREN IN EEN STEEDS GROTER TEMPO.
ALS ONDERNEMER BENT U GENOODZAAKT OM HIEROP IN TE SPELEN.
DE KLANT IS KONING!**

dat het interieur er aansprekend uitziet. Het is tevens duidelijk merkbaar dat het belang van goede service wordt onderschat.

Het is voor de ondernemer van belang om te weten wie zijn doelgroep is, daarop kunnen de producten of diensten vervolgens worden afgestemd. Bij een restaurant met een veel te uitgebreide menu kaart - wat je in Suriname nogal vaak tegenkomt - is het overduidelijk dat de ondernemer zelf niet heeft stilgestaan bij de vraag wie zijn doelgroep is. Daarnaast dient natuurlijk ook de prijs afgestemd te worden op de doelgroep. Zo zijn er ook consumenten die kwaliteit belangrijk vinden en bereid zijn om hiervoor te betalen.

V5: PRIJS

De doelstelling van elke ondernemer is winst maken. De in- en verkoopprijs van de producten of diensten zijn hierbij van groot belang. Dankzij de transparantie van internet zijn consumenten tegenwoordig goed op de hoogte van de marktprijzen. Een klassieke fout van ondernemers is dat zij de verkoopprijs te hoog maken, waardoor het niet interessant is om een product of dienst bij hen af te nemen. Meubelmakers bijvoorbeeld verkopen hun meubels vaak zodanig duur dat het goedkoper is om deze uit Nederland te laten halen.

De ondernemer denkt dat een hogere prijs meer omzet betekent. De keerzijde hiervan is dat een hogere prijs leidt tot een lagere vraag en dat de omzet daardoor juist afneemt. De economische term hiervoor is

prijselasticiteit. Een voorbeeld is een BBQ evenement dat ik laatst bezocht. Het eten en drinken was zo prijzig dat de meeste mensen maar één drankje kochten en het eten deelden. Als het eten en drinken goedkoper was geweest, zou er veel meer verkocht zijn. De organisator van het evenement moet dan ook teleurgesteld zijn geweest bij het zien van de omzet.

Mijn advies: consumenten moeten niet schrikken van de prijzen. Als uw prijzen aangenaam zijn, zult u vanzelf meer omzet maken. Consumenten zijn best bereid om te betalen, mits je niet overdrijft! Zoals het eerder genoemde voorbeeld van de sportschool, waarbij de prijzen weliswaar hoger zijn maar consumenten toch bereid zijn om meer te betalen.

CONCLUSIE

Ondernemen is zeker niet eenvoudig. Zoals eerder aangegeven moet u een duizendpoot zijn. Daarnaast dient u ook een soort radar te zijn. Een radar die constant alert moet zijn op ontwikkelingen en veranderingen. Als u duurzaam wilt ondernemen moet u bewust zijn van de valkuilen die op de loer liggen; op de hoogte blijven van de ontwikkelingen, op continue basis investeren, uw personeel blijven opleiden & motiveren en uw product of dienst aanpassen aan de behoeftes van de consument. Ik hoop dat ik met mijn betoog enkele slapende ondernemers heb kunnen wakker schudden. De 5 V's is een eenvoudige methode om als ondernemer uw eigen bedrijfsstrategie kritisch te beoordelen. En last but not least.....mocht u er zelf niet uitkomen, vraag om advies. Daar zijn experts voor!

XAVIERA VAN BOSSE HEEFT EEN MASTER DEGREE IN FISCAAL EN NOTARIEEL RECHT AAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (UVA) BEHAALD. ZE HEEFT VERVOLGENS GEWERKT ALS BELASTINGCONSULENT VOOR HET MKB EN HEEFT DIVERSE NEVENFUNCTIES BEKLEED OP HET GEBIED VAN ONDERNEMERSADVIES. IN 2015 IS ZE GEËMIGREERD NAAR SURINAME. HAAR HUIDIGE WERKZAAMHEDEN ZIJN GERICHT OP ADVISERING VAN SURINAAMSE ONDERNEMERS BIJ HUN BEDRIJFSSTRATEGIE. ZE VORMT EEN LIAISON VOOR NEDERLANDSE ONDERNEMERS DIE INVESTEREN IN SURINAME EN IS TEVENS BLOGGER EN SCHRIJFSTER MET OOG VOOR ONTWIKKELINGEN IN DE SURINAAMSE SAMENLEVING.

XAVIERA VAN BOSSE LL.M.

BUSINESS GIVING BACK DUURZAAM ONDERNEMEN EN HET (HOGER) ONDERWIJS IN SURINAME

Het bedrijfsleven heeft een belangrijke rol te vervullen bij het hoger onderwijs waar ook ter wereld, dus ook in Suriname. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen kan helpen om beter richting te geven aan die rol in ons land. Maar, uiteraard is een structurele aanpak te prefereren.

DRS. ASTRID RUNS, MA, DOCENT FHR SCHOOL OF BUSINESS.

Volgens de UNESCO en de *Global Business Coalition* dient het bedrijfsleven actief te investeren in het onderwijs (The smartest investment: A Framework for Business Engagement in Education, 2013). Het MVO principe van Business Backs Education dient gestructureerd te worden door de overheid, het bedrijfsleven en NGO's. Daarbij wordt het 'Framework for Business Engagement in Education' gebruikt. Dit is een procesmatige benadering die uit drie acties bestaat, te weten:

1. Identificeer een motief om betrokken te raken bij een onderwijsdoel dat duurzame ontwikkeling van de maatschappij en het eigen bedrijf garandeert.
2. Identificeer activiteiten die winst opleveren voor het bedrijf, maar ook een bijdrage leveren aan lokale onderwijsbehoeften.
3. Bij het ontwikkelen van onderwijs projecten hoeven bedrijven het wiel niet opnieuw uit te vinden. Zij kunnen putten uit 'best practices', die gebaseerd zijn op mensenrechten principes als recht op onderwijs en toegankelijkheid van het onderwijs voor een ieder. Multi-sector partnerschappen zijn nuttig omdat zij de sociale betrokkenheid vergroten. De geplande onderwijs projecten dienen duurzaam en beheersbaar te zijn, en in lijn te zijn met de onderwijsprioriteiten van de Overheid. En natuurlijk is monitoring en evaluatie nodig om de efficiëntie en effectiviteit van deze projecten te vergroten.

Dit artikel bespreekt de rol die het bedrijfsleven kan spelen in het Surinaams (hoger) onderwijs. Daarbij worden vragen beantwoord als: "Waarom dienen bedrijven te investeren in (hoger) onderwijs?", "Hoe kunnen zij dat doen en wat doen zij al?".

In de afgelopen twee jaar heb ik studenten van de studierichtingen Commerciële Economie, Bedrijfseconomie/Accountancy, en Bedrijfseconomie Management en Recht bij de FHR School of Business de kernbegrippen van, en theorieën over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) bijgebracht.

Bij de eerste colleges kreeg ik steevast te maken met verbaasde blikken, vragen en opmerkingen over het nut van dit vak: "Waarom moeten kennis en competenties betreffende MVO worden aangeleerd?"

"Surinaamse bedrijven doen toch nagenoeg niks met MVO." Om dit onbegrip weg te werken, heb ik in mijn colleges een combinatie van didactische methodieken toegepast. Naast het bespreken van de theorieën betreffende MVO, heb ik die ook getoetst aan de hand van casussen. Verder heb ik gastspreker(s) uit het bedrijfsleven uitgenodigd. Ik heb dus het bedrijfsleven de collegezalen binnengehaald.

WAAROM DIENEN BEDRIJVENTE INVESTEREN IN (HOGER) ONDERWIJS?

Er zijn drie perspectieven op MVO:

MVO omdat het *moet*,

MVO omdat het *loont*, en

MVO omdat het *hoort*.

Het perspectief dat MVO hoort, in het bijzonder de deugd van teruggeven aan de ander, is de inbedding waarin het handelen van het Surinaams Bedrijfsleven kan worden geplaatst. Voortbordurend op deze visie zijn er twee redenen waarom bedrijven dienen te investeren in (hoger) onderwijs.

Ten eerste is op nationaal niveau geconstateerd dat het bedrijfsleven behoefte heeft aan goed opgeleid personeel op lager, midden en hoger onderwijsniveau. Diverse onderzoekers rapporteren dat één van de obstakels waar Midden en Klein Bedrijven (MKB) en grote bedrijven tegen aanlopen een tekort is aan

“CORPORATE PHILANTHROPY IS CRITICAL, BUT WE NEED MORE COMPANIES TO THINK ABOUT HOW THEIR BUSINESS POLICIES AND PRACTICES CAN IMPACT EDUCATION PRIORITIES.”

UN SECRETARY-GENERAL BAN KI-MOON

kwalitatief personeel dat beschikt over de *21st century skills* als kritischer, analytisch denken, probleemoplossende vaardigheden, in teamverband kunnen werken, cultureel sensitief zijn en creatief en innovatief te werk gaan.

Ten tweede werken, zowel internationaal als nationaal, meer en meer overheden samen met het bedrijfsleven om te investeren in het onderwijs. In Suriname zien we dat er een groeiend bewustzijn is van de verantwoordelijkheid voor het onderwijsgebeuren; niet alleen bij de overheid, maar ook bij het bedrijfsleven, omdat onderwijsdoelen die de overheid op het oog heeft, de bredere maatschappij, en daarmee dus ook het bedrijfsleven, ten goede komen. Hoe meer jongeren beschikken over een afgeronde opleiding en de vereiste skills op lager, midden en hoger onderwijsniveau, hoe gunstiger dat is voor het bedrijfsleven.

Het valt op dat in de huidige beleidsdocumenten van het MOP, MINOWC, SEC/SEP, onvoldoende is geëxpliciteerd wat de rol is die het bedrijfsleven kan spelen bij het realiseren van de onderwijsdoelen. Dit is een gemiste kans voor zowel de overheid als het bedrijfsleven omdat:

1. Het principe van gestructureerd overleg – public – private partnerschap beter benut kan worden;
2. De overheid onvoldoende put uit het reservoir aan kennis, financiën, instrumenten waarover het bedrijfsleven beschikt;
3. Door een focus op lange termijn resultaten in plaats van korte termijn activiteiten komt de nadruk te liggen op de onderwijsdoelen;
4. Het bedrijfsleven ervoor kan zorgen dat het straks beschikt over personeel dat de juiste kwalificaties heeft;
5. Bedrijven die investeren in onderwijs een strategisch concurrentievoordeel verkrijgen;
6. Zowel de overheid, het bedrijfsleven, alsook andere actoren (scholen, ouders, leerlingen, ngo's), elkaar kunnen aanspreken op basis van gemaakte afspraken en zo wordt richting behouden.

HOE KUNNEN BEDRIJVEN INVESTEREN IN (HOGER) ONDERWIJS?

Een aantal bedrijven heeft al samenwerkingsverbanden met onderwijsinstellingen. Daarbij worden basisscholen, voj-/vos-scholen en hbo/wo opleidingen incidenteel en/of structureel ondersteund. Ook zijn er afspraken over het aanbieden van leertrajecten aan studenten en het doen van afstudeeronderzoek binnen bedrijven. Er gebeurt dus al heel wat op dit gebied. Echter is het nodig dat er meer structuur hierin komt, waardoor aan lange termijn onderwijsdoelen invulling kan worden gegeven. Mogelijke acties zijn

Overeenkomsten tussen (hoger) onderwijsinstellingen en bedrijven of organisaties van bedrijven inzake leertrajecten, on the job training, stageplekken, onderzoekthema's voor afstudeerders, korte stages voor docenten;

Een afspraak tussen de overheid en VSB, ASFA en andere organisaties van bedrijven met als doel dat alle bedrijven in 2020 een MVO budget hebben, waaruit een bepaald percentage geïnvesteerd wordt in onderwijs;

Het inbedden van *The framework for Business Engagement*, een programma van de Verenigde Naties, UNICEF en UNESCO voor bedrijven. Dit programma helpt bedrijven onderwijsdoelen te realiseren.

Meer ondernemers uit de MKB sector in de college zaal halen om praktijkkennis te delen met studenten. Hierdoor wordt de ambitie van toekomstige entrepreneurs gestimuleerd.

Bedrijven die structureel investeren in een onderwijsinstelling in de media benoemen, belichten en in the spotlight plaatsen.

Wellicht is niet elk bedrijf een Staatsolie die een volledige opleiding kan sponsoren, maar een klein familiebedrijf is wel in staat om een stageplek aan te bieden, of een gastcollege te verzorgen over de uitdagingen die gepaard gaan met draaiende houden van het bedrijf. Dus elk bedrijf kan binnen zijn mogelijkheden een bijdrage leveren aan de onderwijsdoelen zoals tot uitdrukking komt in de zinsnede '*Caring together for better trained and educated personnel*'.

Tot slot; *Business giving back* geeft invulling aan het MVO principe van zorg voor de anderen. In dat kader kunnen bedrijven structureel samenwerken met

de overheid en onderwijsinstellingen om zo een bijdrage te leveren aan het opleiden van kwalitatief goed geschoold personeel dat beschikt over de *21st century skills*. In de komende maanden zal een nieuw MOP opgesteld worden voor de komende vijf jaren; nu is de gelegenheid voor het bedrijfsleven om aan te geven welke rol het kan en wil spelen in het onderwijsgebeuren.

DRS. A. RUNS, MA IS VASTE DOCENT BIJ DE FHR SCHOOL OF BUSINESS.
ZIJ VERZORGT DIVERSE VAKKEN ALS BUSINESS ETHICS/MVO, ONDERZOEKSVAAARDIGHEDEN,
SOCIOLOGIE EN PSYCHOLOGIE.

Compliance

Nooit eerder is het belang en de noodzaak van Compliance zo duidelijk geworden als in deze tijd. Financiële ondernemingen zijn zich ten volle bewust van het bevorderen van de integriteit in hun organisatie. De hoeveelheid wet- en regelgeving op het gebied van Compliance is mondiaal gegroeid. Er is wet- en regelgeving op het gebied van het voorkomen van het gebruik van voorwetenschap, witwassen en terrorismefinanciering, fraude, zorgplicht ten aanzien van de consument en administratieve organisatie en interne controle. Non-Compliance heeft vergaande consequenties voor de onderneming en haar bestuurders, commissarissen en medewerkers. Non-Compliance kan bovendien tot ernstige reputatieschade leiden.

Tijdens deze boeiende workshop worden theoretische concepten afgewisseld met zeer praktijkgerichte casuïstiek en discussies. Alle lesstof koppelen we aan de praktijksituatie, zodat het geleerde direct in de praktijk kan worden toegepast.

Beoogde doelgroepen in de financiële sector:

- medewerkers van de afdeling Risicomanagement;
- medewerkers van de afdeling Compliance;
- medewerkers van de afdeling Audit;
- Accountmanagers;
- Klantadviseurs;
- Frontoffice medewerkers;
- Backoffice medewerkers.

De volgende Compliance risico's worden in de workshop behandeld:

Omgevingsrisico's

- Reputatie

Operationele risico's

- Know Your Customer
- Transacties
- Personeel
- Fraudegevoeligheid

Integriteitsrisico's

- Voorwetenschap/Omggaan met informatie
- Witwassen
- Terrorisme financiering
- Persoonlijke integriteit / onoorbaar handelen

Juridische risico's

- Wet- en regelgeving
- Naleving
- Aansprakelijkheid
- FATCA

Periode:

- vrijdag 30 oktober 2015 van 09:00 – 17:00 uur.

Trainers:

- Huib van Boven, Senior Bank trainer/ management consultant.
- Cyril Soeri MA, RA, CISA, CIS LI, CEH.

Prijs:

- 350 USD per deelnemer.

DE ROL VAN HET POLYTECHNISCH COLLEGE (PTC) IN DE DUURZAME ONTWIKKELING VAN SURINAME

Het Polytechnisch College (PTC) staat voor innovatie en duurzame ontwikkeling in het onderwijs en neemt haar plaats in de kennismaatschappij in. Belangrijk is echter ook, dat diverse actoren, zoals ouders, de overheid en bedrijfsleven, het cruciaal belang van technisch onderwijs op alle niveau's erkennen en ondersteunen.

DRS. GLENN HOLBAND, M.SC., DIRECTEUR PTC

HET POLYTECHNISCH COLLEGE IS OP 21 FEBRUARI 1997 OPGERICHT, EN BIEDT OP HOGER NIVEAU BEROEPSGERICHTE TECHNISCHE PROGRAMMA'S AAN VOOR DE VERSCHILLENDE TECHNISCHE SECTOREN IN DE SAMENLEVING.

GLENN HOLBAND

Bij de oprichting lagen 3 factoren aan de basis;

1. De behoefte van het bedrijfsleven en de particuliere sector aan hooggeschoolde gekwalificeerde technische werknemers.
2. De braindrain door het wegtrekken van hooggeschoold kader en studenten die na een studie in het buitenland niet terugkerden naar -Suriname.
3. Het besef en het belang van het hebben van een instituut voor hoog opgeleid technisch kader in -Suriname.

Bovenstaande factoren en het feit dat veel gekwalificeerde mensen met een baan, invulling zochten voor het hoger beroepsonderwijs, was voor het instituut de aanleiding het onderwijs op part-time basis te verzorgen.

De maatschappij verlangt een kennisinstituut die doelmatig werkt en waarbij praktische en compacte richtlijnen ondersteunen bij het maken van afwegingen en keuze voor de beste programma's. Studenten volgen met een kritische blik de ontwikkelingen met betrekking tot de technologie in bedrijven, zoals bijvoorbeeld Staatsolie. Dit dwingt het PTC om mee te doen. Het PTC wil verantwoording afleggen en zo consequent en transparant mogelijk opereren. Het instituut moet laten zien wat het doet en vertellen waarom zij het zo doet.

In de afgelopen 17 jaren is het PTC erin geslaagd om de noodzaak voor technisch onderwijs te minimaliseren in bedrijven. De meeste bedrijven kunnen nu volstaan met bedrijfsspecifieke opleidingen. Het instituut blijft in gesprek met het bedrijfsleven en de sectoren over de vraag hoe een PTC student naadloos de theorie aansluit op de praktijk. Ook wordt het begrip kennis breder opgevat: meer praktisch. Dit wordt in onze programma's uitgewerkt.

Echter valt er nog een lange weg af te leggen als het gaat om technisch onderwijs. Vele ouders zien het belang hiervan niet in en verkiezen vaker voor het academisch onderwijs. Ook het bedrijfsleven onderkent de noodzaak voor investeringen in technisch onderwijs niet, evenals de overheid.

In het ontwikkelingsplan 2012-2016 van de regering -Bouterse--Amerali was reeds aangegeven dat er gewerkt zou worden aan het vergroten van de arbeidskansen waarbij duurzame werkgelegenheid als zeer essentieel beschouwd zou worden. De verwachte groei van de economie zou de behoefte aan goedgeschoolde en goed getrainde arbeidskrachten vergroten die product georiënteerd en productiviteitsbewust waren. In de inaugurele rede, 2010, van de President maakte die zijn visie voor het land bekend door aan te geven dat ons land de voedselschuur van de regio moet worden. Om de visie te realiseren is het noodzakelijk dat instituten zoals het PTC de gelegenheid krijgen om deskundigen af te leveren. Ondanks beperkte middelen en de maatschappijvisie op het

“EDUCATION IS TO BE ARTHA (WEALTH) SAREERIK (HEALTH) VIDYA (EDUCATION) - THAT MEANS IT SHOULD DEVELOP A EARNING, MAINTAIN GOOD HEALTH. IF BOTH ARE THERE THAN HARMONY WILL BE THERE”. DR. K.PRABAKARAN

technisch onderwijs is het instituut binnen de onderwijsprogramma's bezig op innovatieve wijze vernieuwingen in te voeren. Regelmatige afstemmingen met de verschillende sectoren en het in overleg vaststellen van de verschillende beroepsprofielen zijn het resultaat van programma's die goed aansluiten bij de ontwikkeling en beweging in de maatschappij. Deze ontwikkelen kunnen verder versterkt worden indien de overheid meer gaat investeren in het hoger technisch onderwijs en de benodigde wetten het beleid op hogeronderwijs ondersteunen.

Voor het verduurzamen van het onderwijs zullen er nog wat wetten dienen te worden aangenomen. Gedacht wordt aan de wet hoger onderwijs en de wet op de Suriname National Training Authority (SNTA). Deze twee wetten kunnen ervoor zorgen dat er ordening komt in het hoger onderwijs waardoor ouders en studenten weten welke opleidingen er zijn en welke instituten deze verzorgen.

De wet op hoger onderwijs zal gezamenlijk met de wet NOVA aangeven welke instituten in het hoger onderwijs op niveau onderwijs aanbieden, terwijl de SNTA naast het certificeren, onderhouden en bewaken van de beroepsprofielen ook het contact met de diverse sectoren zal intensiveren. Bij een goede implementatie en uitvoering van deze wetten wordt het onderwijs geïnoveerd, duurzaam en direct toepasbaar. Je kunt stellen dat door middel van goed onderwijs het welzijn van de werknemers en in het verlengde daarvan van de samenleving wordt veilig gesteld.

In verhouding met het academisch onderwijs investeert de overheid nog geen 1% van haar budget, terwijl in het technisch onderwijs vanwege de praktische kant ervan minimaal hetzelfde als in het academisch onderwijs geïnvesteerd zou moeten worden. De ontwikkelingen in het ontwikkelingsplan 2012-2016 worden voornamelijk ondersteund door het technisch onderwijs. De duurzame ontwikkeling die elke regering voorstaat kan alleen gerealiseerd worden indien de overheid nadrukkelijk de investeringen in het technisch onderwijs opvoert.

De volgende uitdaging in het verduurzamen van het technisch onderwijs ligt in de beeldvorming van de maatschappijvisie (perceptie). Deze is een belangrijk element dat de onmiddellijke aandacht nodig heeft. Het technisch onderwijs wordt minder geacht dan het academisch onderwijs. Met name het lager technisch onderwijs wordt gezien als onderwijs voor “domme” kinderen of het onderwijs dat opleidt voor lage beroepen of vuil werk.

Decennia lang was de instroom voor deze vorm van onderwijs een negatieve en minderwaardige. Leerlingen die niet slaagden voor het MULO konden naar de LTS. Gelukkig wordt anno 2015 hieraan gewerkt. Het LBO krijgt een gelijke instroom als het MULO. Echter is het voor technisch onderwijs niet voldoende. Er zal ook geïnvesteerd moeten worden in het veranderen van de perceptie van de maatschappij c.q. de ouders. Ouders bepalen nog in de meeste gevallen het onderwijs-traject van hun kinderen. Zolang de ouders

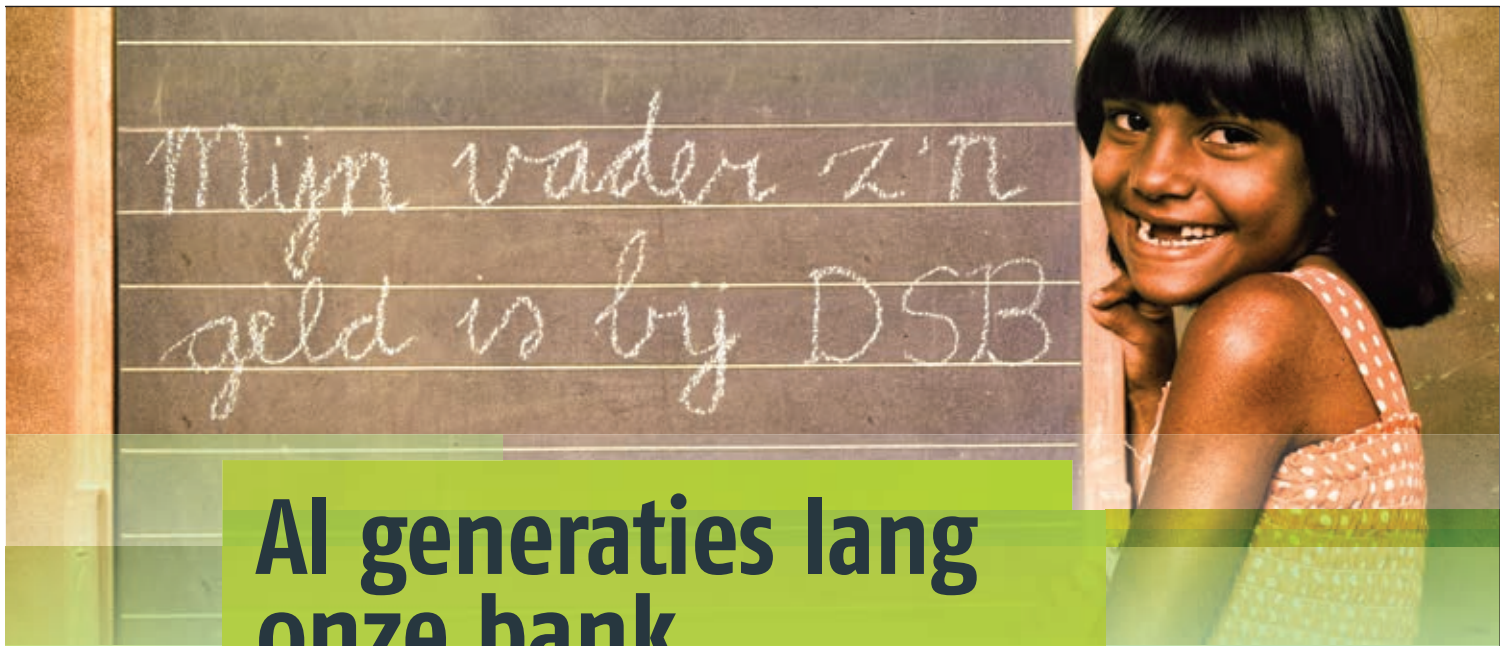
het technisch onderwijs nog als minder zien zal de instroom van deze beroepen niet voldoende zijn. Het gevolg is dat er minder kader zich ontwikkelt wat leidt tot minder duurzame sectoren c.q. ontwikkelingen. De waarneming van ouders moet een zijn die de mogelijkheden en de ontwikkelingen van het technisch onderwijs terugzien in de beweging in de samenleving. De ontwikkelingen in de technologie moeten weerspiegeld worden aan het technisch onderwijs. Het bedrijfsleven kan hierin ook een belangrijke rol spelen door gerichte voorlichting over de beroepen te geven.

De laatste maar evenzo belangrijke uitdaging is de ondersteuning van de particuliere sector. Uit verschillende gesprekken met leden uit het bedrijfsleven is gebleken dat zij het onderwijs primair als een taak zien van de overheid met name het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur. Deze zienswijze is ook terug te vinden in de ondersteuning die het onderwijs krijgt van de sector. De studenten worden primair opgeleid voor de particuliere sector. Het PTC die

een Public Private Partnership (PPP) structuur heeft bijvoorbeeld wordt financieel alleen ondersteund door de overheid. Ondanks het feit dat de private sector een groot belang heeft in het onderwijs en de producten daarvan is het gebleven bij het beoordelen en goedkeuren van het beleid. Het belang om het juiste profiel binnen te halen en er voor te zorgen dat het onderwijs de juiste mensen aflevert wordt niet opgepakt. Een samenleving kan zich niet ontwikkelen zonder technologie.

De kwaliteit en de verduurzaming van het onderwijs kan hierdoor in geding komen met als direct gevolg dat de kwaliteit van de dienstverlening van de private sector en de economie van ons land niet verbetert.

De visie om de voedselschuur van de regio te worden zal alleen werkelijkheid kunnen worden wanneer alle actoren zich inzetten om het onderwijs innovatief en duurzaam in te richten. Het is geen verre droom maar vereist wel een duidelijke structuur en inzet

Al generaties lang onze bank.

DSB bestaat 150 jaar. Vier dit jubileum met ons mee!

www.dsbbank.sr

WE BEDANKEN AL ONZE KLANTEN die ertoe bijgedragen hebben dat we al 150 jaar lang deel mogen uitmaken van de Surinaamse samenleving. Uw vertrouwen is de basis van onze continuïteit. Wij committeren ons om ook toekomstige generaties van dienst te zijn. Zodat ook zij verzekerd zijn van onze persoonlijke service en innovatieve producten. **AL 150 JAAR ONZE BANK!**

DSB

DE SURINAAMSCHE BANK

150 Jaar

GUIDANCE PAPER THE POST-2015 DEVELOPMENT AGENDA AND ITS IMPACT ON BUSINESS

THE GLOBAL VOICE OF BUSINESS

PIERRE VINCENSINI, ADVISER, IOE

For further information on the IOE's work on the post-2015 Development Agenda, please contact, Adviser, at

vincensini@ioe-emp.org

The Millennium Development Goals (MDG) provided a framework for global action on development from 2000 to 2015. During the Rio+20 Conference in 2012, governments agreed to launch a UN-led process to create a set of universal goals that will enable countries to better target and monitor progress across all three dimensions of sustainable development (social, environmental, and economic). Ahead of the MDG deadline, the Open Working Group for Sustainable Development Goals has agreed a proposed set of **17 Sustainable Development Goals** for the post-2015 era, the so called “SDGs”. **The UN General Assembly will aim to adopt the post-2015 development agenda at its 70th session on 22-25 September 2015.**

As the final phase is approaching, there is an ongoing intergovernmental process to negotiate a final agreement on the SDGs and its **169 associated targets**. While there might be some last-minute revisions, no major changes are expected as the draft outcome represents a hard-won agreement of the UN member states and is a result of an unprecedented multi-stakeholder global dialogue that included the IOE. **This document will shape the “what” and the “how” the Development world will move into the future.**

The draft outcome is very different from the MDGs as, together with the traditional development issues of poverty, governance, peace and stability, it also recognizes the **goals of economic growth, employment, industrialization, innovation, sustainable consumption and production patterns** etc.

The recognition of economic growth and elements of an enabling business environment as goals is a big step forward as development needs to be looked at in an integrated and holistic manner. If we keep out of poverty, create and sustain jobs, provide health and education, the resources need to be generated through public and private channels. Only successful and sustainable businesses can contribute to the development and prosperity of their nations and the global community.

Another difference between the SDGs and the MDGs is that key issues of the ILO agenda have become integrated into the goal setting, especially in goal 8. This will require the ILO Office to step up its services such as expert advice, policy solutions, knowledge, tools and resources to the ILO constituents to help them achieve the goals.

Goal 1	End poverty in all its forms everywhere
Goal 2	End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture
Goal 3	Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages
Goal 4	Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all
Goal 5	Achieve gender equality and empower all women and girls
Goal 6	Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all
Goal 7	Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all
Goal 8	Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all
Goal 9	Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation
Goal 10	Reduce inequality within and among countries
Goal 11	Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable
Goal 12	Ensure sustainable consumption and production patterns
Goal 13	Take urgent action to combat climate change and its impacts
Goal 14	Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development
Goal 15	Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss
Goal 16	Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels
Goal 17	Strengthen the means of implementation and revitalize the global partnership for sustainable development

THE MOST RELEVANT SDG TARGETS FOR BUSINESS ARE:

GOAL 1. END POVERTY IN ALL ITS FORMS EVERYWHERE

1.3: Implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and by 2030 achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable

GOAL 4. ENSURE INCLUSIVE AND EQUITABLE QUALITY EDUCATION AND PROMOTE LIFELONG LEARNING OPPORTUNITIES FOR ALL

4.4: By 2030, ensure that all youth and adults have relevant skills, including technical and vocational skills, for employment, decent work and entrepreneurship

GOAL 8. PROMOTE SUSTAINED, INCLUSIVE AND SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH, FULL AND PRODUCTIVE EMPLOYMENT AND DECENT WORK FOR ALL

8.2: Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading and innovation, including through a focus on high value added and labour-intensive sectors

8.3: Promote development-oriented policies that support productive activities, decent job creation, entrepreneurship, creativity and innovation, and encourage formalization and growth of micro-, small- and medium-sized enterprises including through access to financial services

8.6: By 2020 substantially reduce the proportion of youth not in employment, education or training

8.8: Protect labour rights and promote safe and secure working environments of all workers, including migrant workers, particularly women migrants, and those in precarious employment

8.b: By 2020, develop and operationalize a global strategy for youth employment and implement the Global Jobs Pact of the International Labour Organization

GOAL 9. BUILD RESILIENT INFRASTRUCTURE, PROMOTE INCLUSIVE AND SUSTAINABLE INDUSTRIALIZATION AND FOSTER INNOVATION

9.3: Increase the access of small-scale industrial and other enterprises, in particular in developing countries, to financial services, including affordable credit, and their integration into value chain and markets

9.4: By 2030, upgrade infrastructure and retrofit industries to make them sustainable, with increased resource-use efficiency and greater adoption of clean and environmentally sound technologies and industrial processes, with all countries taking action in accordance with their respective capabilities

GOAL 10. REDUCE INEQUALITY WITHIN AND AMONG COUNTRIES

10.4: Adopt policies, especially fiscal, wage and social protection policies, and progressively achieve greater equality

GOAL 12. ENSURE SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION PATTERNS

12.6: Encourage companies, especially large and transnational companies, to adopt sustainable practices and to integrate sustainability information into their reporting cycle

GOAL 16. PROMOTE PEACEFUL AND INCLUSIVE SOCIETIES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT, PROVIDE ACCESS TO JUSTICE FOR ALL AND BUILD EFFECTIVE, ACCOUNTABLE AND INCLUSIVE INSTITUTIONS AT ALL LEVELS

16.3: Promote the rule of law at the national and international levels and ensure equal access to justice for all

16.6: Develop effective, accountable and transparent institutions at all levels

GOAL 17. STRENGTHEN THE MEANS OF IMPLEMENTATION AND REVITALIZE THE GLOBAL PARTNERSHIP FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

17.9: Enhance international support for implementing effective and target capacity-building in developing countries to support national plans to implement the sustainable development goals, including through North-South, South-South and triangular cooperation

It is expected from all stakeholders, including business, to look into all goals and targets but after a first initial review, focus should be on those most relevant for the specific business and jurisdiction.

Business should bear in mind when identifying priorities and developing an action plan that transparency on steps and progress made in reporting is expected. Business has now the opportunity to influence the national debate to ensure a “fit for purpose” implementation.

WHERE DO WE STAND AND WHAT ARE THE UPCOMING MILESTONES IN THE POST-2015 PROCESS?

The third International Conference on Financing for Development held on 13-16 July 2015 in Addis Ababa was critical in creating a framework for financing the post-2015 agenda. Paragraph 16 in the *accord* which is linked to proposed Goal 8 is the most relevant for Business.

The existing *draft* for the post-2015 agenda was discussed at the negotiating session at the end of July. The United Nations General Assembly will adopt the post-2015 development agenda on 22-25 September 2015.

The new goals and targets will come into effect on 1 January 2016 and will guide the decisions taken over the next fifteen years. All stakeholders will work to implement the Agenda within their own country and at the regional and global level.

Targets are defined as aspirational and global, with each government setting its own targets, guided by the level of ambition, but taking into account national circumstances. The goals and targets will be followed up and reviewed using a set of global indicators. The ILO is likely to support the integration of “decent work” into the final package of SDG indicators. The global indicator framework will be finalised by March 2016.

KEY MESSAGES FOR A BETTER IMPLEMENTATION OF THE SDGS

The IOE has been influencing the debates via the UN Global Compact and through the Global Business Alliance. While supporting the development of the SDGs as they promote important objectives to eradicate poverty, improve quality of life and advance sustainability, the IOE participated in the process with the following key messages:

- New businesses opportunities and economic growth will be created by private enterprises. They will provide the jobs, incomes, purchasing power and livelihoods, allowing community integration and facilitating greater economic and social equity, and political stability.
- To tackle both poverty and human development, priority has to be given to providing the conditions for enterprises to make the investments and initiatives that will create innovative solutions and employment-enhanced, wealth creation.
- Development aid should also be used in a sustainable way to finance Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs). This will lead to both increasing the productive capacities of countries and alleviating poverty.
- Whilst there will be some common factors that stimulate growth, such as good governance, appropriate investment and robust infrastructure, the ingredients and pace for sustainable development will not be the same for all. Each country will chart its own path to contribute to sustainability and will be responsible for taking its own action to achieve it.

International organisations, national governments and businesses themselves must deliver a better and more reliable environment for doing business worldwide, which will build on business priorities of:

- Creating a stable regulatory environment, supported by sound fiscal and economic policies;
- Reviewing regulation affecting business to ensure it creates an enabling environment for doing business and has a pro-employment impact whilst also meeting its regulatory purpose;
- Reforming regulations to redress legal and administrative barriers to formalisation;
- Providing sound, open and transparent government, free from corruption and inefficiency, which strives to make investment and partnership opportunities accessible to all;
- Protecting property rights and the rule of law, ensuring efficient law enforcement systems;
- Embracing an inclusive and open society, with equal opportunities for all

IMPORTANCE OF EMPLOYERS' ORGANISATIONS IN THE GLOBAL PARTNERSHIP

Governments must work together with business, through their representative organisations of employers, as fundamental partners in addressing the development challenges and implementing the priority solutions required for economies to grow. Business must work closely with governments and financial institutions, through mechanisms including public-private partnerships, to secure the finance, investment know-how and resources essential to expand, create jobs and contribute to the growth of their economies.

While the goals are global, the targets will be set locally to allow countries to move forward. This means that the policy dialogue at the national level will be intensified and representative organisations of business and employers need to be prepared to contribute and moreover, be a part of the accountability mechanism. This highlights the importance to reinforce a tailored technical cooperation for the Employers' Organisations, strengthening their capacity building, and allow them to better engage.

HOW TO BEST ACHIEVE THE SDGS

IOE supports the ambitious approach presented in the Post-2015 Development Agenda. IOE strongly hopes that the final agenda approved in September will be realistic in terms of the implementation process. All the UN agencies need to be on the same page in order to intensify effective partnerships with the private sector as this will release tremendous potential which could be properly exploited to achieve the goals. Employers' Organisations must be involved upstream in the implementation of SDGs, as they are best placed to provide inputs based on labour market needs.

DE ONDERNEMER MOET HET ZELF DOEN

SURINAME ALCOHOLIC BEVERAGES N.V. EN DUURZAAMHEID

Ondernemingen geven op diverse manieren invulling aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Suriname. Ook de SAB is al geruime tijd bezig om het vraagstuk van duurzaamheid gestructureerd aan te pakken en wel vanuit diverse invalshoeken.

WAHIEDA GOELAB, QUALITY COÖRDINATOR, SAB N.V.

Het jaar 1882 waarin de suikeronderneming Mariënborg werd opgericht markeert de geboorte van de bekende rums die Suriname Alcoholic Beverages N.V. tot de dag van vandaag met trots produceert. Borgoe rum ontleent haar befaamde naam aan de plantage Mariënborg en draagt met trots het predicaat “Golden spirit of Suriname”. Wij halen de beste ingrediënten uit Suriname en andere delen van de wereld, laten ze rijpen en produceren de rum die al meer dan 130 jaren ongeëvenaard is. De eeuwenoude traditie van alcoholproductie leeft voort binnen SAB.

Om de continuïteit van SAB te garanderen is een deel van onze missie dat wij ons steeds meten aan de internationale standaarden, uiteraard zonder de Surinaamse traditie en erfgoed uit het oog te verliezen. Het is daarom van belang dat binnen de onderneming duurzaamheid steeds in acht wordt genomen. Duurzaamheid spreekt immers over de mate waarin wij als ondernemer actief vorm geven aan de toekomst van de markten en samenleving waarin wij opereren.

Duurzaam ondernemen loopt al vele jaren als een rode draad door Suriname Alcoholic Beverages N.V. (SAB N.V.) en speelt een cruciale factor binnen het productieproces maar ook in haar benadering naar de markt. In het kader hiervan is SAB N.V. ISO 9001 (bedrijfskwaliteitsmanagement), 22000 (voedselveiligheid) en 14001 (milieu) gecertificeerd en toetst zij zich continu aan verschillende andere internationale standaarden.

Sinds 2012 werkt SAB N.V. gestructureerd aan duurzaamheidsthema's zoals afvalmanagement en het terugdringen van papier-, water- en energieverbruik. Het ligt in de doelstelling om tot 2020 het maximale niveau van reductie te realiseren. Continue meeting, monitoring en uitwerking van programma's ter verhoging van de reductie, zonder kwaliteitsreductie maken deel uit van de processen binnen de organisatie.

Gezonde medewerkers en een veilige werkplek zijn ook onderwerpen die onze continue aandacht heb-

ben. Meetpunten hierbij zijn het aantal ongevallen en ziekteverzuim.

Ondanks de industriesector vaak een mannenwereld lijkt bestaat 40% van ons personeel uit vrouwen. Wij streven ernaar om op gendergebied maar ook door o.a. leeftijdsmanagement zoveel mogelijk een reflectie te zijn van de Surinaamse samenleving.

Jaarlijks wordt er binnen SAB N.V. budget vrijgemaakt voor het investeren in personeel middels opleiding, training en coaching. Wij zijn ervan overtuigd dat hiermee de continuïteit van de organisatie wordt gegarandeerd en ook wordt gezorgd voor verdere groei en ontwikkeling van onze medewerkers. Ook wanneer zij op termijn wellicht hun weg vinden naar andere bedrijven in Suriname, zien wij ons succes in het feit dat wij hebben bijgedragen aan de kwaliteit van het arbeidspotentieel in Suriname.

SAB N.V. is actief deelnemer van de Stichting Verantwoord Alcoholgebruik Suriname, waarin het op een verantwoorde wijze uitdragen van alcoholpromotie en consumptie centraal staat. Belangrijke thema's hierbij zijn Alcohol gebruik en Verkeer, Alcohol gebruik en Jeugd en Verantwoorde reclame en promotie.

ENKELE SPECIFIEKE ACTIVITEITEN DIE BINNEN DE SAB N.V. TOT NU TOE GEËFFECTUEERD ZIJN:

Afval reductie: SAB N.V. is sinds 2012, ISO14001 gecertificeerd en heeft met een gericht milieu programma recycling activiteiten toegepast, zoals het hergebruiken van eikenhouten vaten waarin wij grondstoffen importeren en opslaan, door deze te verhuren of te verkopen. Daarnaast worden overige materialen zoals pallets, die ook door de import worden verkregen, zoveel mogelijk hergebruikt of weder verkocht.

De onderneming heeft tevens al enige tijd de focus op het verminderen van papierverbruik. Wij spreken ondertussen al van een 3% reductie van papierverbruik

per jaar. Met het implementeren van een document management systeem willen wij dit percentage verder verhogen.

Op dit moment wordt een programma uitgewerkt voor het terugdringen van gebruikte flessen in het milieu.

Emissie reductie: Ter verbetering van de luchtkwaliteit schaft SAB N.V. enkel voertuigen aan met roetfilters en is er in het huidig jaar voor de generator die wij als back-up hanteren in geval van stroomwisselingen of uitval, een emissie demper geïnstalleerd.

Waterbesparing: In het destillatie proces van de onderneming wordt gebruikt gemaakt van water (proces water) die op hoge temperatuur wordt gebracht teneinde alcohol te destilleren. Doordat het water gedurende dit proces niet in aanraking komt met het product, wordt na het proces dit water opgeslagen in tanks waarna het wordt hergebruikt in het productieproces. Dit levert naast water- ook energiebesparing op.

Duurzaamheid is al enige tijd de focus van SAB N.V., omdat wij onderkennen dat niet alleen de overheid maar ook de ondernemers de verantwoordelijkheid hebben om de duurzaamheid van hun onderneming, land en volk te garanderen.

Wilt u meer weten over de organisatie. Bezoek dan onze website: www.sabrum.com/ of breng een bezoek aan ons Surinaamsch Rumhuis.

WAHIEDA GOELAB

**The only terminal in Paramaribo with state of the art equipment:
3 Mobile Harbour Cranes - 3 Rubber Tyred Gantries - 5 Reach Stackers - Other Equipment
Safety is sacrosanct; it will not and cannot be compromised**

DP World Paramaribo

Havenlaan Zuid – P.O. Box 1842 - Paramaribo – Suriname (S.A.)
Phone Numbers: (597) 402890, 402875, 402846
Website: www.dpworld-paramaribo.com

MAKE YOUR CHOICE

WATER & LEVEN

GEEN WATER, GEEN LEVEN

ZORGT U GOED VOOR DE AARDE,
ZORGT DE SWM GOED VOOR U!

GEZOND DRINKWATER VOOR EEN IEDER

SURINAAMSCHE WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ

GO GREEN

INITIATIEF VAN INTEGRA PORT SERVICES N.V./ DP WORLD PARAMARIBO

Ondernemingen geven op diverse manieren invulling aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Suriname. Ook Integra Port Services N.V. / DP World Paramaribo probeert op haar eigen manier concreet uiting te geven aan de Corporate Social responsibility gedachte middels de introductie van het “GO GREEN” initiatief.

ANDY JONG-A-LOK,
SAFETY, SECURITY & QUALITY MANAGER, DP WORLD PARAMARIBO

ANDY JONG-A-LOCK

Integra Port Services N.V. werd opgericht in juni 2008 als dochteronderneming van de Integra Marine & Freight Services N.V. In augustus 2011 werd DP World de grootste aandeelhouder van Integra Port Services N.V. / DP World Paramaribo (IPS/DPWP). DP World behoort als terminal operator tot de top

drie van de wereld en dus veel expertise in het laden en lossen van containers, breakbulk, RO/RO en general cargo, zoals op onze Nieuwe Haven terminal. DP World heeft op dit moment 65 terminals wereldwijd in haar portefeuille en brengt daarbij ook haar ervaring mee naar Suriname op het gebied van Beveiliging, Kwaliteit, Gezondheid, Veiligheid en het Milieu met zich me.

IPS/DPWP is gecertificeerd voor de ISPS Code, ISO 9001, ISO 14001 en OHSAS 18001. Als onderdeel van onze bedrijfsvoering zijn we continu bezig met verbetering aan te brengen in de wijze waarop we het beleid uitdragen. Hierbij is het bewust maken van onze werknemers over arbeids omstandigheden, veiligheid en het milieu van eminent belang.

Ons verantwoordelijkheidsgevoel gaat daarnaast ook richting onze gemeenschap, waaronder de gezinnen van onze medewerkers en mensen en of organisaties waar hulp nodig is en waar we die hulp ook kunnen bieden. Dit doen we dan vanuit de Corporate Responsibility gedachte.

Vanuit onze moedermaatschappij is er dit jaar nog een initiatief genomen en dit initiatief wordt op internationaal niveau geïmplementeerd in samenwerking met andere grote terminal operators te weten: HPH, Shang Hai International Port Group, APM Terminals,

PSA, Port of Rotterdam en DP World. Deze grote terminal operators maken allen deel uit van “The Global Port Group” (GPG).

Binnen de GPG zijn er drie werk commissies namelijk: Safety, Security en Environment.

De Environment Commissie heeft dit jaar het “Go Green” initiatief gestart binnen de GPG. Het concept “Go Green” bestaat uit drie grote pijlers namelijk:

1. Reuse and Recycle
2. Climate Change
3. Community

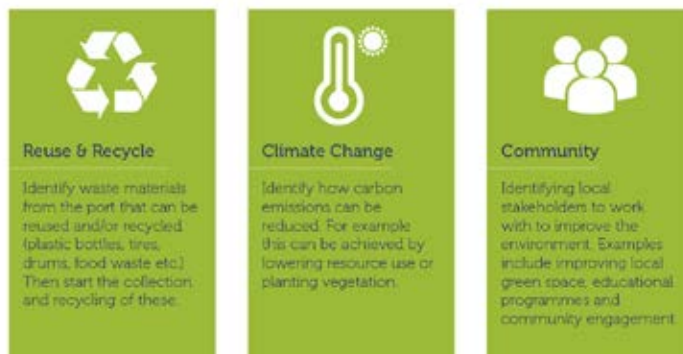
Bij elk van deze initiatieven proberen we zoveel als mogelijk meetbaar te maken wat we doen en bereiken met onze inzet. Onder aan de voorbeelden is ook aangegeven wat we precies meten.

REUSE AND RECYCLE

Hierbij wordt nagegaan welke afval producten van onze processen kunnen her-gebruikt en/of recycled worden. We denken dan aan plastics flessen, banden, drums (barrels), en zelfs voedsel afval. Indien we in staat zijn deze afval producten opnieuw te gebruiken of te re-cyclen dan starten we met de inzameling en scheiding van dit type afval.

Enkele voorbeelden hiervan zijn: Het hergebruiken van verschillende afval producten die normaliter gewoon weggegooid zouden worden. Dit gebeurt door het uit te zoeken, schoon te maken, controleren, repareren of klaarmaken voor ander doeleinden. Tot nu toe houdt DP World Paramaribo zich voornamelijk bezig met het

Go Green

Make your environmental efforts known by joining the "Go Green" Campaign.

verzamenen van PET flessen in netzakken die vervolgens ter recycling worden aangeboden. DP World houdt voor soortgelijke initiatieven de hoeveelheid afval bij door het gewicht in kilogrammen bij te houden of door te berekenen hoeveel % afval minder naar de landfill gaat.

CLIMATE CHANGE

Identificeren hoe we onze impact van Carbon Emissions kunnen verminderen door bijvoorbeeld verminderen van equipment gebruik of door mee te helpen met aanplanten van bomen.

Enkele initiatieven hierbij zijn onder andere:

- a. het besparen van energie door energie besparende initiatieven uit te voeren zoals het niet onnodig verbruiken van energie. Alle medewerkers erbij betrekken, zodat ook zij bewust zijn en bijvoorbeeld geen lichten aan laten staan terwijl niemand zich in de ruimte begeeft. Het uitschakelen van equipment dat niet in gebruik is. Soms kunnen kleine aanpassingen in machines het energie verbruik efficiënter maken. Dit bespaart energie en geld.

Hierbij meten we hoeveel MJ ? of energie verbruik is verminderd

Bij DP World Paramaribo hebben we in dit kader voor een aantal units zoals de outgate en de pinning stations voorzien van zonnepanelen. Dit wordt dan ook wel geclassificeerd als schone energie!

- b. Het gebruik van "schoon" transport. We richten onze aandacht aan het gebruik van equipment dat geen carbon monoxide, nitrogen oxide of ander deeltjes uitstoot en het milieu mee vervuult.

Bij DP World Paramaribo hebben we reeds enkele diesel vork hef trucks vervangen met elektrische vork hef trucks.

We meten hier dan het aantal kilometers dat er gereden zijn en de tonnage aan CO² uitstoot die niet heeft plaatsgevonden.

c. Het planten van bomen. Gezien we in Suriname reeds heel veel bomen hebben, is de aandacht van DP World Paramaribo gericht op het bewust maken van de gemeenschap over het behoud van de natuur. Dit past dan ook beter in het stukje community engagement dat hieronder uitgebreider wordt uitgelegd.

Dit in de vorm van een "Climate Change Campaign" zoals we bijvoorbeeld hebben gedaan in de maand maart van dit jaar, waar zuinig omgaan met water het thema was in verband met World Water Day.

COMMUNITY

Het identificeren en betrekken van de lokale gemeenschap om samen te werken aan de verbetering van het milieu. Dit kan bereikt worden door verbetering van educatieve programmas en bewustwordings campagnes waarbij vooral de gemeenschap betrokken is.

Hieruit zijn dan het verzamelen van informatie en het presenteren aan het groter publiek.

DP World Paramaribo is begonnen met intern de medewerkers bewust te maken van het milieu. Dit is natuurlijk een process waarbij elke dag de werknemers en de contractors bewuster maken over hoe vriendelijker om te gaan met het milieu. Jaarlijks heeft DP World Paramaribo ook verschillende campagnes uitgevoerd waarbij ook de gezinnen van de werknemers bewust worden gemaakt.

Het belangrijkste mikpunt van het "Go Green" initiatief is door een simpele processen milieu impact positief te beïnvloeden waarbij het groter publiek dus de hele wereld in betrokken is.

Het doel van het "Go Green" initiatief is dan ook dat elke Business Unit van DP World, dus ook DP World Paramaribo, grote sprongen gaat maken in de verbetering van ons milieu bewust zijn en de toepassing van de milieu initiatieven zoals reuse and recycle, climate change en community.

We moeten niet uit het oog verliezen dat elke handeling, hoe klein dit ook mag lijken te zijn, ter behoud van ons milieu meehelpt aan het groter geheel.

Samen zijn we sterk vandaar dat DP World Paramaribo samenwerking zoekt met andere bedrijven in Suriname om samen te werken aan het behoud en verbetering van het milieu.

Hierbij zijn projectmatige en langdurige relaties tussen bedrijven in Suriname een cruciaal aspect, omdat het bedrijfsleven breed uitgesmeerd is over de Surinaamse samenleving.

STIVASUR STICHTING VERANTWOORD ALCOHOLGEBRUIK SURINAME

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen hoeft niet beperkt te blijven tot een bedrijf, maar bedrijven, actief in dezelfde branche, in dezelfde regio, op soortgelijke gebieden of zelfs op totaal verschillende gebieden, kunnen besluiten om gezamenlijk activiteiten te ontplooiën, om zodoende uiting te geven aan hun streven om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. De Stichting Verantwoord Alcoholgebruik Suriname (STIVASUR) is hiervan een uitstekend voorbeeld en een die zeker als best practice op dit moment kan dienen voor andere bedrijven.

Op 12 mei 2015 is de Stichting Verantwoord Alcoholgebruik Suriname (STIVASUR) geïntroduceerd aan de Surinaamse samenleving. STIVASUR is een stichting bestaande uit vertegenwoordigers van producenten, importeurs en distributeurs van alcoholhoudende producten. De initiatiefnemers zijn de Surinaamse Brouwerij N.V., Sranan Biri N.V., King's Enterprises N.V. en Suriname Alcoholic Beverages N.V.

Samen met Dr. Patrick Antoine van de Regional Beverage Alcohol Alliance (RBAA) hebben de initiatiefnemers de regionale ontwikkelingen bestudeerd en het besluit genomen om in Suriname navolging te geven aan de internationale trend van zelfregulatie binnen de alcoholindustrie. STIVASUR staat voor het uitdragen van verantwoord alcoholgebruik door middel van zelfregulering binnen de samenleving waarin zij opereren. De

VLNR SHAILESH SOEKHAI - DIANA HALFHIDE - DON TOSENDJOJO - RENE KRUIJT - EDWARD BELFORT EN PATRICK ANTOINE

STICHTING VERANTWOORD ALCOHOLGEBRUIK SURINAME

deelnemers van STIVASUR benadrukken hiermee hun verantwoordelijkheid door zich uit eigen initiatief te verbinden tot verantwoorde reclamevoering en verkoop van de alcoholhoudende producten die zij produceren, importeren en verkopen. Zoals bekend is alcoholconsumptie niet schadelijk voor de gezondheid of het welzijn van de mens mits dit op een verantwoorde wijze gebeurt.

Onder verantwoord alcohol gebruik kan onder andere worden verstaan;

- Geen alcohol voor hen die jonger zijn dan 18 jaar;
- Geen gebruik van alcohol bij deelname aan het verkeer;
- Geen alcohol consumptie door hen die in verwachting zijn;
- Minderjarigen niet in aanraking laten komen met alcohol.

Naast het implementeren van zelfregulering zal STIVASUR zich ook richten op het uitvoeren van bewustwordingscampagnes gericht op verantwoord alcoholgebruik, in het bijzonder het voorkomen van het rijden onder invloed van alcohol en van alcoholgebruik door minderjarigen.

STIVASUR is op 12 mei 2015 gelanceerd in het bijzijn van vertegenwoordigers van verschillende overheidsinstanties, NGO's en het bedrijfsleven. Vanuit de overheid zijn door de toenmalige Minister van Justitie en Politie, Edward Belfort, en de toenmalige Minister van Handel en Industrie, Don Tosendjojo, hun ondersteuning toege-

zegd. Waar Minister Belfort de samenleving aanraade om de activiteiten van STIVASUR op de voet te volgen, gaf Minister Tosendjojo aan dat vanuit het Ministerie van Handel en Industrie de volledige medewerking zal worden verleend.

De stichting heeft na haar officiële launch een programma van activiteiten opgesteld. Nog dit jaar zal STIVASUR de officiële STIVASUR code ofwel Reclamecode voor alcoholhoudende dranken publiceren. De Reclamecode waarin de zelfregulerende maatregelen zijn vastgelegd die de STIVASUR leden zichzelf opleggen, zal een belangrijke leidraad voor hen zijn voor de wijze waarop zij hun producten zullen promoten en verkopen. Er zal tevens een onafhankelijke commissie worden ingesteld die op basis van de Reclamecode de wijze van reclamevoering en promotie van de participerende bedrijven zal toetsen. Vanaf het jaar 2016 zal de stichting zich toespitsen op het uitvoeren van specifieke campagnes die verantwoord alcoholgebruik zullen uitdragen. De eerste campagne zal zich richten op het onderwerp "Het voorkomen van rijden onder invloed van alcohol". Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan de rol van horecabedrijven in het verantwoord schenken van alcohol.

De vier huidige leden van STIVASUR en hun medewerkers hebben zich allen gecommitteerd tot het naleven en opereren in de sfeer van de doelstellingen van de stichting en haar Reclamecode. De initiatiefnemers hopen dat overige bedrijven, handelend binnen de alcoholindustrie in Suriname, hun voorbeeld zullen volgen door zich te verenigen met de doelstellingen van STIVASUR en door zich bij de stichting aan te sluiten. De oude manier van ondernemen volstaat niet meer; VERANTWOORD ONDERNEMEN IS DE TREND!

STIVASUR

WATER, VOLDOENDE BETROUWBAAR WATER, BASISVOORWAARDE VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Water, ook wel het witte goud genoemd naar analogie van aardolie, het zwarte goud, wordt steeds schaarser en belangrijker. Volgens deskundigen is de beschikking over voldoende veilig water een belangrijke voorwaarde voor ontwikkeling van een gebied. Om deze ontwikkeling op de langere termijn te kunnen garanderen wordt duurzaam beheer van deze natuurlijke hulpbron een absolute noodzaak geacht.

‘DUURZAAM WATERBEHEER EN
DUURZAME ONTWIKKELING’,

EEN MODEKREET,
EEN LUXE OF EEN
NOODZAAK?

De termen ‘duurzaamheid’ en ‘duurzaam gebruik’ komen oorspronkelijk uit de bosbouw en werden later ook gebruikt in de visserijbiologie. In beide gevallen ging het erom de natuur zodanig te beheren dat de natuurlijke structuren en processen niet principieel werden aangetast. Dat betekende concreet dat aan visgronden en bossen niet méér vis of hout mocht worden onttrokken dan er door natuurlijke aanwas vanzelf weer bij zou komen. Het respecteren van deze “gebruiksruimte” betekent dat ook toekomstige generaties er gebruik van kunnen blijven maken.

Bij duurzame ontwikkeling is dus sprake van een ideaal evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen. Alle ontwikkelingen die op technologisch, economisch, ecologisch, politiek of sociaal vlak bijdragen aan een gezonde aarde met welvarende bewoners en goed functionerende ecosystemen zijn duurzaam.

In het door de World Commission on Environment and Development (WCED) geschreven rapport ‘Our common future’ uit 1987 (ook wel bekend als het ‘Brundtland-rapport’, genoemd naar de voorzitter van de commissie, de toenmalige Noorse premier Gro Harlem Brundtland) werd de belangrijkste mondiale milieuproblemen het gevolg waren van de armoede in het ene

deel van de wereld, en de niet-duurzame consumptie en productie van het andere deel van de wereld. Het rapport riep voor het eerst op tot duurzame ontwikkeling. Dit werd gedefinieerd als: ‘een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden, zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in het gedrang te brengen’. Bovenstaande conclusie is vandaag de dag nog net zo actueel als toen en zelfs kan 1:1 worden toegepast op ons waterbeheer. Duurzaam waterbeheer is een voortvloeisel uit het groeiende besef dat natuurlijke bronnen niet onuitputtelijk zijn en de mens zui-

nig moet zijn op zijn omgeving. In de jaren '70 en '80 waren het vooral wereldwijde, grootschalige milieuproblemen die de aandacht vroegen. De drie belangrijkste daarvan op watergebied zijn: watertekorten, woestijnvorming en overstromingen. Om deze problemen op te lossen werden vaak internationale, onhaalbare projecten opgezet. Tegenwoordig wordt er meer gefocust op kleinschaliger projecten en nationaal beleid. Hiervan kunnen de effecten beter gemeten worden en de projecten zijn eenvoudiger te financieren. Zo worden in Nederland jaarlijks tientallen projecten uitgevoerd om op kleine schaal duurzaam waterbeheer en waterverbruik mogelijk te maken.

Allemaal mooi en waar natuurlijk, maar waarom 'duurzame ontwikkeling' en 'duurzaam waterbeheer' in Suriname? Suriname staat wereldwijd immers op de 3^e plaats wat betreft de beschikbaarheid van zoetwater per hoofd van de bevolking (ca. 183 miljoen liter per persoon, bron Wereldbank, 2013). Is 'duurzaam waterbeheer' wel zo nodig? Laten we dit bekijken aan de hand van een aantal Surinaamse voorbeelden.

Is al dit water wel bereikbaar voor de Surinaamse gebruiker? Allereerst is er vaak een fysieke afstand tussen het water en de gebruiker. Maar alleen de voorkomens zijn nog geen garantie voor beschikbaarheid. Water in de natuurlijke omgeving is veelal niet direct bruikbaar voor de consument. Het moet worden gewonnen, zuiveringsprocessen ondergaan en worden getransporteerd naar waar de gebruiker het nodig heeft. Hier gaan enorme investerings- en operationele kosten mee gepaard.

De SWM als waterbedrijf heeft zich ten doel gesteld betrouwbaar drinkwater te produceren en te leveren,

daar waar de gebruiker het nodig heeft. In de loop der jaren is er veel onderzoek gedaan naar winbare watervorkomens in de bodem. Maar ook onderzoek naar bruikbaar oppervlaktewater krijgt vooral de laatste tijd steeds meer aandacht. Er zijn substantiële investeringen gepleegd in zowel het boren van nieuwe pompputten, het uitbreiden van de zuiveringscapaciteit, als ook vernieuwing en expansie van het distributienetwerk.

De diverse investeringsprogramma's hebben in de afgelopen jaren geresulteerd in een toename van het aantal huishoudens dat een aansluiting heeft op het SWM-distributienetwerk, in beschikbaarheid van meer water en hogere druk in diverse wijken. Maar het is belangrijk dat het water op de juiste wijze gebruikt wordt en dat er geen verspilling of onjuiste aanwending plaatsvindt van drinkwater. Dit dient gestimuleerd te worden.

BEHEERSING VAN DE VRAAG

Een economisch instrument is beheersing van de vraag. Dit behelst initiatieven om burgers en bedrijven aan te zetten tot het rationeler en zuiniger gebruik van water, zodat de vraag naar water afneemt. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van watermeters en het uitschrijven van informatie- en educatieprogramma's. Ook kan gestimuleerd worden om regen-, sloot- of kreekwater te gebruiken voor doeleinden die minder schoon water vereisen, zoals bijvoorbeeld voor irrigatiedoeleinden.

Duurzaam waterbeheer en duurzame ontwikkeling vergen tijd, een 'mind change', maar zijn zeker mogelijk. De SWM vindt van wel. Safe water is one of the basic conditions for sustainable development.

ECONOMISCHE IMPACT STUDIES: “METEN IS WETEN”

De Surinaamse regering heeft in de afgelopen decennia verschillende projecten en beleidsmaatregelen geïnitieerd die van invloed zijn geweest en nog steeds hun invloed hebben op de Surinaamse economie. Enkele voorbeelden daarvan zijn invoering van FISO en de daaraan gekoppelde salarisverhogingen van de ambtenaren, maar ook belastingverhogingen zoals de zogenaamde “government take” op brandstoffen (benzine en diesel). Momenteel zijn er voorstellen om een BTW-belasting in te voeren en de energietarieven te verhogen. Beide initiatieven hebben gezorgd voor een zekere mate van bezorgdheid bij de Surinaamse bevolking. Wanneer maatregelen leiden tot publiekelijke bezorgdheid over de vermeende en potentiële (negatieve) economische effecten, kan een EIS (Economic Impact Study) uitkomst bieden. Een EIS is een manier om de directe en indirecte gevolgen van een beleidsmaatregel en of project op de economie te meten. Het is een effectieve methode om op onafhankelijke en objectieve wijze de effecten voor verschillende belangengroepen in beeld te krijgen.

KPMG DUTCH CARIBBEAN

Een EIS maakt de economische effecten in termen van bruto nationaal product, werkgelegenheid, inkomens, overheidsontvangsten en de betalingsbalans zichtbaar en kan ook invloed van maatregelen op een specifieke sector inzichtelijk maken. KPMG gebruikt hiervoor Input – Outputmodellen gebaseerd op het idee van Nobelprijswinnaar Leontief (1973). Een input-outputmodel is een simpel maar krachtig model waarmee de doorwerking van effecten op de economie kunnen worden berekend.

Behalve dat een EIS inzicht geeft in de gevolgen van een overheidsproject of beleidsmaatregel, kan deze ook de effecten van commerciële investeringen in beeld brengen. Aandeelhouders en investeerders kunnen met behulp van een EIS aantonen wat de korte en lange termijn effecten zijn van hun investeringen in de maatschappij. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de economische effecten van industriële goudproductie op Rosebel en de Meriam goudmijn. Andere voorbeelden van vragen die een EIS kan beantwoorden zijn:

- Wat is de impact van toerisme?
- De impact van een wijziging in de elektriciteitsprijzen of de belastingtarieven?

- Wat is de impact van een haven of luchthaven?
- Wat is de impact van de goudindustrie?
- En bij wie komen de effecten terecht (burgers, bedrijven en welke sector), overheid?)

KPMG in de Dutch Caribbean & Suriname heeft samen met economisch adviesbureau Decisio meerdere economische impact studies uitgevoerd op Curacao, Aruba en St. Maarten. Op Curacao is met behulp van het input-outputmodel een analyse gedaan naar de effecten van het ontwikkelen van 19.000 woningen en 2.400 hotelkamers op Oostpunt. Hierbij is naast de uitgaven van toeristen en woningbezitters, ook de doorwerking van deze uitgaven meegenomen, bijvoorbeeld via restaurants en hotels die elektriciteit afnemen, schoonmaakbedrijven of accountants inhuren en andere inkopen verrichten voor hun onderneming. De studie in Oostpunt heeft ertoe bijgedragen dat tegenover de negatieve kant van de ontwikkeling van Oostpunt (verlies aan natuur) ook de positieve kant inzichtelijk is gemaakt, inclusief de kosten die de overheid moet maken om Oostpunt te realiseren (ontsluitende wegen, publieke voorzieningen voor nieuwe inwoners) en de opbrengsten die het de over-

heid oplevert. Hierdoor kon de jarenlange impasse worden doorbroken en kan het toeristische aanbod van Curaçao een grote boost krijgen.

Op Aruba heeft KPMG een analyse gemaakt van het effect van een verhoging in de energietarieven op de economie van Aruba. Daarbij was extra aandacht voor de gevolgen voor de hotelsector, de grootste afnemer van elektriciteit op het eiland, en de verschillende inkomensgroepen van de bevolking die in verschillende mate geraakt worden.

Bij het elektriciteitsbedrijf van Aruba heeft de EIS interessante inzichten bloot gelegd die voor beleidsmakers relevant zijn: stijgende water en elektriciteitsprijzen hebben een negatief effect op economische ontwikkeling van Aruba (minder banen, lager GDP) en de koopkracht van inwoners, met name de armste groep wordt het hardst geraakt. Het is daarmee van groot belang de tarieven betaalbaar te houden: echter, als dit met subsidies gebeurt, is dat niet effectief. De subsidies kunnen in dat geval beter op een andere wijze worden teruggegeven aan de inwoners en bedrijven van het eiland (belastingverlaging, inkomenscompensatie). Er zijn wel kansen om met duurzame energie de tarieven te drukken en stabiel te houden,

maar hiervoor zijn investeringen nodig. Investeringen van eigen bodem zijn op termijn beter voor de betalingsbalans dan buitenlandse investeringen. Maar beiden zijn beter voor de betalingsbalans dan geen investeringen in duurzame energie, aangezien alle grondstoffen voor elektriciteitsopwekking geïmporteerd worden. Daarmee kan een scenario waarin tijdelijk de prijzen stijgen, om op termijn een robuustere lagere prijs met duurzame energie te realiseren, een gunstig scenario zijn.

Geïnformeerde beslissingen en een gedegen planning zijn van essentieel belang bij het waarborgen van een duurzaam succes voor zowel individuen als organisaties. Inzicht in het verleden, het modelleren van de huidige economische structuren en het voorspellen van effecten in de toekomst zijn van vitaal belang voor een goede planning en besluitvorming. Het is in deze context dat Economische Impact Studies van KPMG Corporate Finance in Suriname een aanzienlijke waarde kunnen toevoegen aan de plannen voor en besluitvorming in dit land. Door de combinatie van uitgebreide kennis van de economische theorie en solide praktische projectervaring, is KPMG in staat om organisaties en overheden optimaal te ondersteunen bij deze vraagstukken.

GEZOND PERSONEEL BELANGRIJKE BOUWSTEEN VOOR DUURZAAM ONDERNEMEN

De Suriname Business Coalition (SBC) levert al vanaf 2005 een bijdrage om op de werkvloer met voorlichtingsprogramma's en trainingen, werknemers en werkgevers bewust te maken van gezondheidsissues en noodzakelijke gedragsveranderingen te stimuleren. Dit is een win-win situatie voor het personeel en het bedrijf en heeft ook een positieve impact op de bredere gemeenschap. Healthy People, Healthy Companies, Healthy Growth & Development is hierbij de leidende gedachte.

RITA BECHOE, PROGRAMMACOÖRDINATOR SBC

RITA BECHOE

In steeds meer bedrijven dringt het besef door dat investeren in een 'Healthy Work Force' bijdraagt aan de continuïteit van bedrijfsvoering en daarmee aan duurzaam ondernemen. Naast het persoonlijk leed voor betrok-

kene(n) zijn de kosten voor verloren productiviteit, absentie, heropleiding en uitkeringen wegens ziekte die gemoeid gaan met ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid, een schrikbeeld voor iedere werkgever. Het gaat hierbij niet alleen om bedrijfsgerelateerde ongevallen en/of ziektes, maar ook om verzuim, arbeidsongeschiktheid, of erger, door aandoeningen die een niet onaanzienlijk deel van de bevolking treft en daardoor ook van grote invloed is op de duurzame inzetbaarheid van personeel in bedrijven.

DE STRIJD OP DE WERKVLOER TEGEN HIV & AIDS

In 2005 initieerden de Nederlandse Ambassade en de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven samen de oprichting van de Suriname Business Coalition against HIV & AIDS en de uitvoering van het gelijknamige project. De gedachte hierachter was dat op de werkvloer grote groepen werknemers bereikt kunnen worden die op hun beurt het bewustzijn en de kennis kunnen overdragen aan familie, vrienden en de bredere gemeenschap. Werknemers kunnen ook een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het HIV & AIDS beleid binnen hun bedrijf. Begin 2008 werd de SBC een werkmarm van de Vereniging en werd een programmacoördinator aangesteld. In 2012, 2013 en 2014 kreeg de Coalition ook financiële ondersteuning van de Ambassade van de Verenigde Staten middels de US PEPFAR (President's Emergency Plan for Aids Relief) grants.

De activiteiten van de SBC richten zich op aware-

ness programma's, het uitvoeren van Knowledge, Attitude, Behaviour, Practice (KABP) studies, het ontwikkelen van werkplekbeleid en Peers Education in de lidbedrijven. De Peers zijn vertrouwenspersonen binnen de organisatie met goede communicatieve vaardigheden. Door deze eigenschappen kunnen zij een belangrijke rol kunnen vervullen in het proces van gedragsverandering van collega werknemers en zodoende bijdragen aan de vermindering van nieuwe HIV infecties. Peers Education is een kostenbesparende optie voor bedrijven bij de uitvoering van werkplekbeleid.

Een belangrijk aspect van de strijd tegen HIV & AIDS op de werkvloer is het tegengaan van discriminatie en stigmatisering op de werkvloer. De activiteiten van de SBC kunnen dan ook geplaatst worden in het kader van de fundamentele ILO Conventie 111 (Convention concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation or Discrimination (Employment and Occupation) Convention; de ILO Code of Practice on HIV/AIDS and the World of Work (2001); en de nieuwe International Labour Standard on HIV & AIDS (2010).

SBC PLUS BELEID: BESTRIJDEN VAN NCD'S DOOR PROMOTEN VAN HEALTHY LIFE STYLE

Wereldwijd nemen de 'Non Communicable Diseases' (NCD's) zoals hart- en vaatziekten en diabetes, epidemische vormen aan. Ik citeer hier de woorden van WHO de Director General Dr. Margareth Chan bij de launch van het 2014 'Global Status Report on Non Communicable Diseases':

"The Global Community has the chance to change the course of the NCD Epidemic. By investing just US\$ 1-3 dollars per person per year countries can dramatically reduce illness and death from NCDs. In

2015 every country need to set national targets and implement cost-effective action. If they do not, millions of lives will continue to be lost too soon”.

Het rapport geeft onder meer aan dat de meeste voortijdige NCD sterfgevallen voorkomen kunnen worden. Van de 38 miljoen levens die door NCD's in 2012 verloren gingen waren er 16 miljoen (42%) prematuur en te vermijden, in vergelijking tot 14,6 miljoen in 2000.

Ook in Suriname vormen de NCD's een groot gezondheidsrisico. Dit wordt bevestigd door de in juli 2014 gepresenteerde resultaten van het Nationaal gezondheidsonderzoek “STEPS”, onder 7.468 huishoudens uitgevoerd door MWI / Ministerie Volksgezondheid. Gemiddeld één op de vijf mensen heeft een verhoogde bloeddruk; plm. 15 % van de mensen lijdt aan suikerziekte en ruim een kwart heeft een verhoogd cholesterol gehalte. In de leeftijdsgroep 15-64 jaar heeft 84.8 % van de mannen te maken met meer dan één risicofactor, bij vrouwen is dit percentage 75.8%. De belangrijkste risicofactoren zijn leefstijlkenmerken zoals roken, geen of te weinig lichaamsbeweging, ongezonde voeding en overmatig alcoholgebruik.

Reeds in 2011 had de SBC een draagvlak gevonden om haar activiteiten uit te breiden naar de strijd tegen andere chronische aandoeningen door het promoten van een Healthy Life Style (HLS): het SBC*plus* beleid. Als een van de inleiders tijdens de SBC sensitization workshop ‘Healthy Life Style’ op 16 augustus 2011, gaf mw. drs. Q. Jessurun, bedrijfsarts, aan dat het bedrijfsleven veel kan bijdragen aan het bestrijden van de NCD's: “Via de werkvloer is het mogelijk een belangrijk deel van de bevolking te beïnvloeden: werknemers zijn op regelmatige basis interactief met elkaar bezig; het is makkelijker op te dragen en de werknemer neemt informatie mee naar huis. De interventiekosten zijn relatief laag en kosteneffectief voor de bedrijven zelf”. Zij gaf aan dat een veelomvattende internationale studie uit 2003, getiteld ‘The art of health promotion’, had aangetoond dat bedrijfsinvesteringen in de promotie van Healthy Life Style op de werkvloer, een *hoog rendement* hebben: gemiddeld 27% minder ziekteverzuim, 32% minder compensatie- en invaliditeitsuitkering en 26% vermindering van ziektekosten. Ook drs. Jan van Charante, directeur van de Stichting Bedrijfsgezondheidszorg Suriname, toonde op deze workshop aan dat de invloed van ziektes zoals hart- en vaatziekten, suikerziekte, alcohol- en drugsverslaving en ‘burn-out’ naast de spe-

cifieke bedrijfs- en beroepsziektes, van grote invloed zijn op het functioneren en presteren van de werknemer op de werkplek. Dit moet niet worden onderschat. In het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen zal het beleid van de directie zich ook hierop moeten richten.

Begin 2013 werden reeds 40 Peer Educators getraind om vanuit de basis een ‘Healthy Life Style’ te promoten. In 2014 werden de eerste activiteiten van de SBC voor het bevorderen van een Healthy Life Style, uitgevoerd. In 2014/2015 werden de Peer Educators verder getraind in Behaviour Change Communication (BCC) strategie en Non Communicable Diseases (NCD's) op de werkvloer. In 2015 werd de Behavioural Change and Communication Healthy Life Style (HLS) Formative Assessment afgerond; en workshops georganiseerd voor het ontwikkelen van een HLS Beleidsplan en het evalueren van het HIV Beleidsplan en draft HLS Plan. In oktober 2015 wordt een workshop georganiseerd voor het trainen en versterken van HLS/HIV Peer Educators.

BLAUWDRIK ALCOHOL- EN DRUGSBELEID

Het onverantwoord gebruik van alcohol is één van de factoren die de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van werknemers en hun omgeving negatief kan beïnvloeden. Het kan ook een negatieve invloed hebben op de productiviteit en arbeidsgeschiktheid van de werknemer en kan leiden tot risicovol gedrag. Hetzelfde geldt voor het gebruik van drugs. Bedrijven kunnen een rol vervullen in de preventie van onverantwoord alcoholgebruik en ook drugsgebruik. Zij hebben daar ook een daadwerkelijk belang bij. Veel bedrijven – met name de grotere bedrijven – hebben dan ook een Beleid Alcohol- en Drugs als onderdeel van hun beleid voor Veiligheid en Gezondheid op de werkvloer. De VSB is actief in de Nationale Anti Drugs Raad (NAR). Vier lidbedrijven van de VSB presenteerden hun Alcohol- en Drugsbeleid op een speciale Conferentie van de Nationale Anti Drugs Raad omtrent dit onderwerp. De aangedragen kennis en ervaring van deze bedrijven werden door een consultant vervat in de ‘Blauwdruk Alcohol- en Drugsbeleid’. Om de materiële en immateriële schade die zowel personen als het bedrijf kunnen ondervinden van drugsgebruik en onverantwoord alcoholgebruik, te beperken, is het aan te bevelen dat meer bedrijven, ook MKB's, een alcohol- en drugsbeleid voor de werkplek invoeren. De ontwikkelde Blauwdruk kan hierbij als wegwijzer gebruikt worden.

MAATSCHAPPELIJKE INFORMATIEVOORZIENING LEVEN ALS DIGITALE BURGER

Toegang tot informatie is voor duurzame ontwikkeling een absolute noodzaak. Meer en meer burgers worden digitale burgers als gevolg van continue ontwikkelingen op het gebied van Informatie, Communicatie en Technologie (ICT) en de toepassingen daarvan. Het leven als digitale burger is nog in de kinderschoenen in Suriname, dus ons land zal op dit gebied een behoorlijke sprong moeten maken. Deze sprong geldt voor een ieder, dus ook het bedrijfsleven.

ING. CHERYL VROOM, BELEIDSMEDEWERKER VSB

CHERYL VROOM

In Suriname is er in april 2012, een publicatie “Beleid begint bij de samenleving”, onder verantwoordelijkheid van de voormalige vice president Robert Ameerali uitgebracht, waarin de strategie rondom e-Government wordt toegelicht. Dit houdt in dat de overheid Informatie, Communicatie en Technologie (ICT) wilt toepassen bij overheidsdiensten in combinatie met organisatorische veranderingen en nieuwe vaardigheden met het oog op een verbetering van de openbare diensten, gericht op openheid, betrouwbaarheid en transparantie. Dit wil zij doen in samenwerking met het bedrijfsleven voor de burgers van Suriname.¹

In Nederland is er in april 2015, een onderzoek gedaan naar het toenemende gebruik van de burgers van digitale middelen en hoe ze daarmee de regie van hun leven in eigen handen willen nemen. Met deze toenemende behoefte is een van de gevolgen dat de informatiesamenleving er structureel anders zal uitzien. Het faciliteren van burgers zal plaatsvinden op een strategischer niveau.

Informatievoorziening zal zich niet alleen meer richten op het faciliteren van individuele burgers, maar het zal noodzakelijk zijn, dat er een bredere infrastructuur en randvoorwaarden voor een duurzame digitale omgeving voor deze burgers wordt ontwikkeld.

Dit onderzoek is uitgevoerd door de esociety instituut van de Haagse Hogeschool. De onderzoekers, Martijn Hartog en Bert Mulder, identificeren het begrip maatschappelijke informatievoorziening²; de ontwikkeling van de digitale burger en welke integrale visie nodig is om een goed geordende informatiehuishouding te ondersteunen.

Twee verschillende publicaties met hetzelfde doel, zorgen dat de burger optimaal en efficiënt wordt geïnfor-

¹ Werkdocument Beleid begint bij de samenleving; eGovernment Strategie 2012-2016 van de Republiek Suriname, Paramaribo Suriname, april 2015.

² Publicatie Maatschappelijke informatievoorziening, burgers toerusten voor een participatiesamenleving; Introductie en Verkenning; Bert Mulder; Martijn Hartog; eSociety instituut; De Haagse Hogeschool; Den Haag; april 2015.

meer en dat zij binnen de samenleving haar informatiebehoefte kan vervullen in de moderne digitale wereld. Een samenleving die zodanig zal worden ingericht dat aan deze behoefte kan worden voldaan. Hoe zetten we de ICT middelen duurzaam in? Hoe gaan we naar een open data samenleving? Hoe kunnen de processen van de burgers worden gedigitaliseerd? Welk beleid is noodzakelijk?

DIGITALE BURGERS EN HUN NETWERK

Burgers veranderen en daarmee ook hun behoefte aan informatie. Zij willen ten alle tijde de juiste informatie tot hun beschikking hebben. Het bedrijfsleven en de overheid moeten hun organisatieprocessen daarop voorbereiden. Er dient een adequate aansluiting te bestaan. Organisaties moeten af van hiërarchische structuren. Er kan daardoor efficiënter, adequater, sneller en effectiever worden gewerkt aan een verbeterde dienstverlening.

Anno 2015 leven en werken burgers in hun eigen sociaal en digitaal netwerk. Ze zijn zowel individueel als gezamenlijk betrokken bij de kwaliteit van het leven binnen hun werkomgeving, eigen onderneming, als clubmember of lid van een vereniging. Ze maken gebruik van allerlei diensten bijvoorbeeld in de zorg, van de burgerlijke stand, van het openbaar vervoer enzovoort. Ze vervullen allerlei functies en rollen, bijvoorbeeld naast directeur, medewerker zijn ze ook vrijwilliger bij de Rotary, ziekenhuis of school.

Deze burgers maken daarbij gebruik van snel groeiende digitale oplossingen, zoals systemen voor online besluitvormingen; groepswhatsapp, facebookpagina's voor professionals, smartphone apps over gezondheid en levensstijl. Denk aan het gebruik van het meten van de eigen bloeddruk, bijhouden van calorieën, slaappatronen. Deze ontwikkeling zal zich naarmate de behoefte zal toenemen blijven groeien en ontstaat een samenhangend stelsel van informatiediensten. Een infrastructuur die een belangrijke factor is voor het kunnen realiseren van de kwaliteit van leven. De juiste randvoorwaarden creëren is voor zowel het bedrijfsleven als de overheid een grote uitdaging en vraagt om een integrale aanpak.

ROL VAN DE OVERHEID

Het inzetten van de e-Government Commissie is een start, waarbij deze tot doel heeft de onderstaande randvoorwaarden te identificeren, dan wel in te vullen.

1. Een samenleving die centraal staat: alle procesinnovatie vanuit het perspectief van de burger, het bedrijfsleven of maatschappelijk middenveld;
2. Totale connectiviteit: inzetten van GovGrid, een gesloten ICT netwerk, dat alle overheidsinstellingen met elkaar verbindt met behulp van een high-speed connectivity;
3. Het voeden van awareness: bewustwordingscampagnes voor onder andere het gebruik van e-services, zoals single electronic window; één business portal voor het bedrijfsleven, e-procurement, online aanbestedingen;
4. Security mindset: Werken aan de kennis en kunde van de ambtenaren, zodat een cultuur van voorzichtigheid en veiligheid ontstaat;
5. Samenwerking tussen overheidsinstellingen verbeteren: Toewerken aan verbeterde samenwerking en versterking tussen instellingen, waardoor gewerkt kan worden met een minimum aan centrale informatiebronnen, zoals Gov datacenter en GovCMS, een centrale content management systeem voor de overheid;
6. Uitvoeren 1 overheid 1 beleid strategie: Uniformiteit van de overheid. Bijvoorbeeld 1 centraal nummer van de overheid 50000;
7. Innovatie toepassen: Leren van innovaties uit het buitenland en deze toepassen in Suriname;
8. Ontwikkeling van adequate ICT wet- en regelgeving, Multidisciplinaire ICT toepassingen en Statistische indicatoren.

ROL VAN HET BEDRIJFSLEVEN

Het bedrijfsleven is bij uitstek de partner van de overheid om bovengenoemde randvoorwaarden te realiseren. Voor de leden van de VSB liggen er kansen om alle burgers gezamenlijk effectief te kunnen ondersteunen in hun ICT gebruik, voorzien in die maatschappelijke voorziening; ontwikkelen van de digitale burger en een visie om een goed geordende informatiehuishouding te ondersteunen. Kortom de kwaliteit van de individuele en gezamenlijke kwaliteit van leven te stimuleren.

Het bedrijfsleven kan een balans creëren voor de toenemende complexiteit door onder andere diensten aan te bieden op de volgende gebieden:

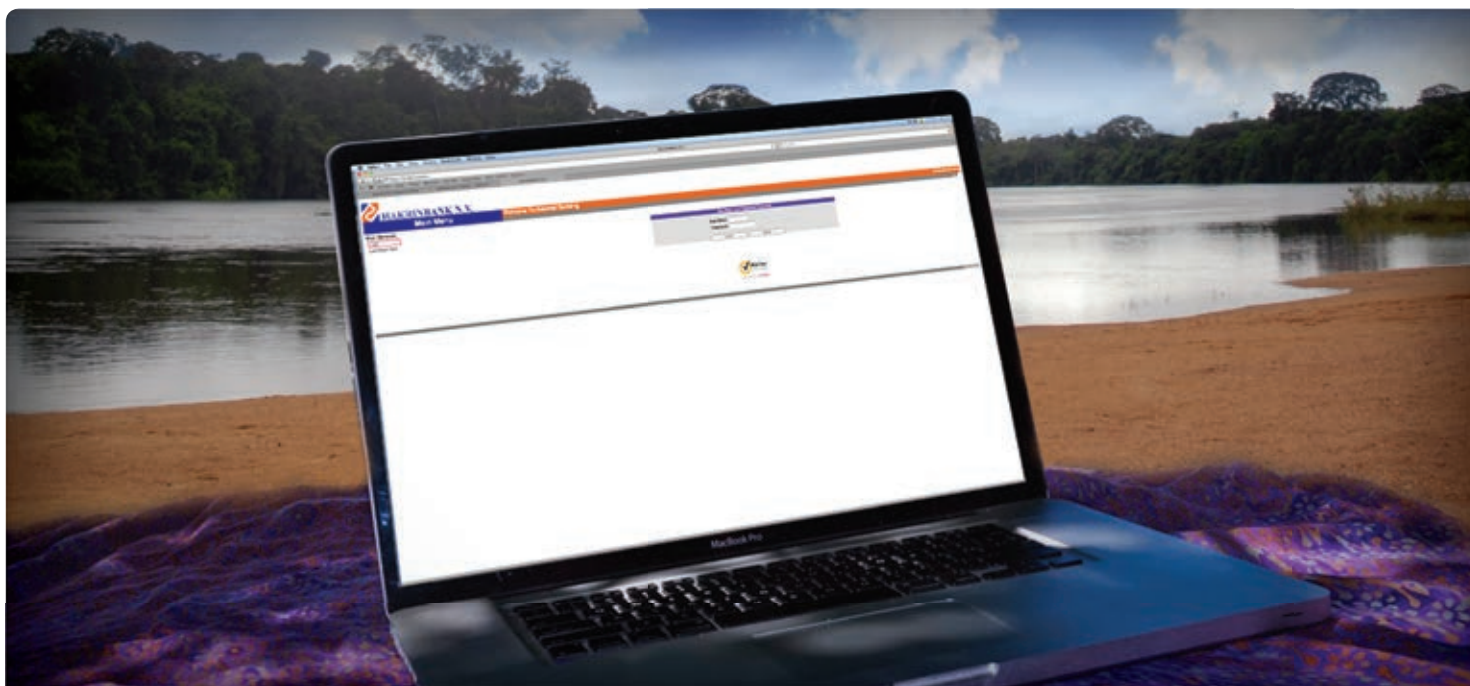
1. Integratie van apps van verschillende aanbieders rondom individuele gebruikers;
2. Integratie van gegevens van toepassingen van leveranciers rond betrokken behandelaars van de burgers;
3. Integratie van gegevens van burgers in de systemen van instellingen en instellingen;
4. Digitale toegankelijkheid en bruikbaarheid van belangrijke termen, zowel op inhoud als proces op het gebied van openbaar bestuur en veiligheid, zorg en welzijn.
5. Stimulatie van bewustwording van de essentiële betekenis van informatie en internet;
6. Ontwikkeling van informatiefuncties voor maatschappelijke instellingen, waardoor de burger over de actuele en juiste informatie beschikt;

7. Ontwikkeling en beschikbaar maken van een samenhangende stelsel van kennisvoorzieningen rond maatschappelijke activiteiten van burgers.
8. Ontwikkeling van gerichte inrichting en ordeningsvraagstukken om deze diensten te kunnen ontwerpen, ontwikkelen, implementeren en beheren.

De Surinaamse burger is een wereldburger, zij komen overal en ervaren alle ontwikkelingen, inclusief de digitale. De burgers willen overal toegang hebben om over de juiste informatie op tijd en juist te beschikken. Ordening van de informatievoorziening op zowel kwaliteit, complexiteit en schaal bieden uitdagingen aan, die enorme kansen bieden voor het bedrijfsleven.

Ondernemen met behulp van moderne ICT middelen vereist dat ook de eigen organisatie mee moet veranderen, wil het duurzaam worden ingezet. Innovaties goed implementeren en leren van de lessen uit andere organisaties zijn heel belangrijk. Dan alleen zal de aansluiting met deze digitale burgers optimaal zijn.

CHERYL VROOM

Maak meer gebruik van het internetbankieren en voorkom onnodig papierverbruik.

Haal nu uw IB-pass op bij ons filiaal bij u in de buurt. Nog geen internet banking account? Ga naar www.hakrinbank.com/internetbankieren en vraag er één aan.

Hakrinbank, **Uw Financiële Partner bij elke Stap.**

Hakrinbank Hoofdkantoor
P.O. Box 1813
Dr. Sophie Redmondstraat 11-13
Paramaribo, Suriname
☎ (597) 477722 | 📠 (597) 475073

www.hakrinbank.com

VERENIGING SURINAAMS BEDRIJFSLEVEN

AL 65 JAAR DE STUWENDE KRACHT
VAN HET BEDRIJFSLEVEN

28 MAART 1950 - 28 MAART 2015

Meijburg & Co Caribbean
Tax Lawyers

Solving local tax issues in a regional and global context

TAX IS OUR BUSINESS

www.meijburgcaribbean.com

Aruba • Bonaire • Curaçao • St. Maarten • Suriname • Dutch Caribbean, Suriname and Cuba Desk in The Netherlands

Suriname Office:

Gravenberchstraat 10
Paramaribo, Suriname
T: +597 492-110 / 492-115

Harry Canters

Managing Partner
canters.harry@kpmg.com

Siegfried Kenswil

Practice Leader
kenswil.siegfried@kpmg.com

Thuraia Lewis

Tax Manager
lewis.thuraia@kpmg.com

Farousha Rellum

Tax Consultant
rellum.farousha@kpmg.com

Akash Gobardhan

*Tax & Legal Compliance
Officer*
gobardhan.akash@kpmg.com